

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra strukturální politiky EU a rozvoje venkova

Bakalářská práce

Nezaměstnanost v Jihočeském kraji za posledních 5 let v kontextu České republiky

Vypracoval: Michael Novotný
Vedoucí práce: Ing. Jana Žlábková Ph.D.

České Budějovice 2013

Sem přijde zadání...

Prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to - v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou - elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne 23. 4. 2014

Podpis studenta

Poděkování

Děkuji Ing. Janě Žlábkové Ph.D. za odborné rady a vedení, které mi pomohlo k vypracování této bakalářské práce. Dále děkuji Ing. Ivanu Loukotovi a Mgr. Jiřímu Beranovi za ochotu při poskytování statistických dat a věnovaný čas.

Obsah

1. Úvod	7
2. Literární rešerše	9
2.1 Nezaměstnanost	9
2.1.1 Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo	9
2.1.2 Rozlišení zaměstnaných a nezaměstnaných	9
2.2 Měření nezaměstnanosti a důvody nepřesnosti měření	10
2.2.1 Metodika měření nezaměstnanosti	11
2.3 Typy nezaměstnanosti	12
2.3.1 Frikční nezaměstnanost	12
2.3.2 Strukturální nezaměstnanost	12
2.3.3 Cyklická nezaměstnanost	13
2.4 Plná zaměstnanost a přirozená míra zaměstnanosti	13
2.5 Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost	14
2.6 Faktory ovlivňující nezaměstnanost	14
2.6.1 Ekonomické a sociální důsledky nezaměstnanosti	14
2.7 Řešení nezaměstnanosti	16
2.7.1 Pasivní a aktivní politika zaměstnanosti	16
2.8 Pomoc Evropské unie při řešení nezaměstnanosti	21
2.8.1 Národní a regionální individuální projekty	22
2.9 Charakteristika Jihočeského kraje	23
3. Cíle a metodika	25
3.1 Cíle	25
3.2 Metodika	25
4. Analytická část	26
4.1 Struktura obyvatelstva Jihočeského kraje a České republiky	26
4.1.1 Struktura obyvatelstva Jihočeského kraje	26
4.1.2 Struktura obyvatelstva České republiky	28
4.2 Vývoj zaměstnanosti v Jihočeské kraji a České republice	30
4.2.1 Vývoj zaměstnanosti v Jihočeském kraji	30

4.2.2 Vývoj zaměstnanosti v České republice.....	32
4.3 Vývoj podílu nezaměstnaných v Jihočeském kraji a ČR.....	33
4.4 Aspekty nezaměstnanosti v Jihočeském kraji.....	37
4.5 Aktivní politika zaměstnanosti v Jihočeském kraji.....	44
4.6 Národní a regionální individuální projekty v Jihočeském kraji.....	46
4.7 Predikce vývoje nezaměstnanosti v Jihočeském kraji	48
5. Výsledky a diskuze.....	50
6. Závěr.....	56
7. Summary	58
8. Keywords	59
9. Přehled použité literatury	60

1. Úvod

Nezaměstnanost, jeden z hlavních problémů tržního hospodářství, se po roce 1989 spolu s pádem komunismu stala realitou i v České republice. Zejména v posledních pěti letech, ve kterých se celosvětová ekonomika potýká se stále trvajícím hospodářskou recesí, se řady nezaměstnaných neustále rozšiřují. Právě vývoji nezaměstnanosti v tomto období jsem se ve své práci rozhodl věnovat, a to konkrétně v Jihočeském kraji, ve kterém žiji.

V literární rešerši práce se věnuji vymezení nezaměstnanosti jako pojmu, rozlišení jednotlivých typů nezaměstnanosti, faktory, které jí ovlivňují, řešením situace nezaměstnaných a pomocí Evropské unie v těchto otázkách. V analytické části práce se za pomoci statistických materiálů poskytnutých Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou v Českých Budějovicích a získaných ze stránek Českého statistického úřadu zabývám demografickými údaji, počtem zaměstnaných osob a jednotlivými aspekty nezaměstnanosti v Jihočeském kraji v kontextu České republiky. Dále se věnuji hlouběji problematice nezaměstnanosti v kraji a jejímu řešení prostřednictvím nástrojů pasivní a aktivní politiky zaměstnanosti, která je z velké části realizována díky Evropské strategii zaměstnanosti z prostředků z Evropského sociálního fondu.

Možným přínosem této práce je stručný a ucelený pohled na vývoj nezaměstnanosti v Jihočeském kraji, který vychází jednak z dat získaných studiem statistických materiálů, tak také z informací získaných během rozhovorů s pracovníky Úřadu práce v Českých Budějovicích, a jeho zasazení do kontextu celé České republiky porovnáním nejvýznamnějších zjištěných dat. Jako další přínos vidím seznámení čtenáře s významem prostředků čerpaných z Evropského sociálního fondu při realizaci aktivní politiky zaměstnanosti. Omezením práce je provázanost problematiky nezaměstnanosti s dalšími makroekonomickými ukazateli, dále s právním systémem státu, sociální politikou, demografií, sociologií a jinými obory. Z tohoto důvodu nelze postihnout vývoj nezaměstnanosti jako celek. Dalším omezením při zpracování statistických dat v analytické části práce je fakt, že v průběhu zkoumaných pěti let došlo ke změně

metodiky výpočtu míry nezaměstnanosti a ke změně řazení nezaměstnaných do jednotlivých pracovních tříd.

Kromě dat získaných z internetových stránek Ministerstva práce a sociálních věcí a Českého statistického úřadu čerpám množství užitečných informací získaných při setkání s ředitelem Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Českých Budějovicích, Ing. Ivanem Loukotou, a z rozhovorů s vedoucím statistického oddělení tohoto úřadu, Mgr. Jiřím Beranem.

2. Literární rešerše

2.1 Nezaměstnanost

Nezaměstnanost patří mezi základní makroekonomické ukazatele každého tržního hospodářství. Jedná se o složitý jev, který nelze hodnotit pouze globálně. K jejímu řešení je potřeba mít k dispozici celou informační síť dat, např. koho se nezaměstnanost týká, kde se vyskytuje, jak dlouho trvá a jaké jsou předpoklady pro její řešení. Při definici nezaměstnanosti se vychází z definování ekonomicky aktivního a neaktivního obyvatelstva a poté rozlišení aktivního obyvatelstva na zaměstnané a nezaměstnané. (Krebs, 2005: 286)

2.1.1 Ekonomicky aktivní a neaktivní obyvatelstvo

Pro získání přehledu o stavu nezaměstnanosti se obyvatelstvo dělí na ekonomicky aktivní a ekonomicky neaktivní. (Liška, 2004: 426) Ekonomicky aktivní osobou je každá osoba starší 15-ti let, bez ohledu na její pohlaví, která nabízí své služby pro tvorbu ekonomických statků a služeb. Obyvatelstvo, které neodpovídá definici ekonomicky aktivního, označujeme jako ekonomicky neaktivní. Do této kategorie spadají především studenti, osoby v důchodovém věku, ženy v domácnosti nebo dlouhodobě nemocné a postižené osoby (Helísek, 2000: 178)

2.1.2 Rozlišení zaměstnaných a nezaměstnaných

Samotné zařazení obyvatele do skupiny ekonomicky aktivního obyvatelstva nám neříká, zda je zaměstnaný. Mezinárodní organizace práce (ILO - International Labour Organization) definuje zaměstnaného jako osobu starší 15-ti let, která patří mezi placené zaměstnané nebo zaměstnané ve vlastním podniku. Za nezaměstnaného je v České republice považován ten, kdo dosáhl 15-ti a více let věku a v daném měřeném období souběžně splňoval tři podmínky:

- 1) nebyl zaměstnaný
- 2) aktivně hledal práci

3) byl připraven k nástupu do práce (nejpozději do 14 dnů)

Aktivní hledání práce znamená, že se osoba registruje u úřadu práce (ÚP) nebo jiné soukromé zprostředkovatelny práce, dále hledání práce přímo v podnicích, využívání inzerce, podnikání kroků pro založení vlastní firmy, podání žádosti o pracovní povolení a licence nebo hledání zaměstnání jiným způsobem. Pokud osoba nesplňuje alespoň jednu z dříve zmiňovaných podmínek, pak je buď zaměstnána, nebo je osobou ekonomicky neaktivní. Celkový počet zaměstnaných a nezaměstnaných pracovníků představuje ekonomicky aktivní obyvatelstvo neboli pracovní sílu. (Liška, 2004: 427)

2.2 Měření nezaměstnanosti a důvody nepřesnosti měření

Nezaměstnanost většinou nevyjadřujeme jako absolutní číslo, ale jako procentní míru. (Frait, Zedníček, 1997: 109) Tato veličina je nazývána mírou nezaměstnanosti a vyjadřuje počet nezaměstnaných jako procento z ekonomicky aktivního obyvatelstva neboli pracovní síly. V České republice je nezaměstnanost měřena v měsíční frekvenci na základě údajů poskytnutých ÚP. Měření nezaměstnanosti nemůže nikdy dosáhnout stoprocentní přesnosti. Nepřesnosti při měření vznikají hlavně z důvodu: (Liška, 2004: 427)

- a) Existence osob, které jsou zaměstnány jen na částečný úvazek, počítají se tedy mezi zaměstnané, ale řada z nich je schopna pracovat na plný úvazek. Jsou tedy podzaměstnané, protože nevyužívají svůj plný pracovní potenciál.
- b) Rezignace některých osob na hledání zaměstnání. Jedná se o tzv. odražené pracovníky, kteří z důvodu frustrace ztratili zájem dále práci hledat. Tím, že práci přestali aktivně hledat, nejsou nadále započítáni mezi nezaměstnané.
- c) Přehnaného očekávání některých osob, které by byly ochotné pracovat jen při vyšší mzdě, která je v aktuální situaci na trhu nereálná. Často se jedná o osoby, které nemají ve skutečnosti zájem práci získat a jsou zaregistrováni na ÚP z důvodu pobírání podpory v nezaměstnanosti. Nemá tudíž smysl je započítávat mezi nezaměstnané.

(Helísek, 2000: 179)

2.2.1 Metodika měření nezaměstnanosti

V České republice je výpočet míry nezaměstnanosti prováděn dvěma institucemi, Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV) a Českým statistickým úřadem (ČSÚ). Obě instituce využívají svou vlastní metodiku. MPSV do konce roku 2012 využívalo míru registrované zaměstnanosti a od ledna roku 2013 přešlo na nový ukazatel nazvaný Podíl nezaměstnaných, oproti tomu Český statistický úřad (ČSÚ) provádí vlastní výběrové šetření pracovních sil (VŠPS).

Registrovaná míra zaměstnanosti a Podíl nezaměstnaných

Podíl nezaměstnaných osob vyjadřuje podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let ze všech obyvatel ve stejném věku. V čitateli je uveden pouze počet tzv. dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání ve věku 15-64 let. Jsou to všichni uchazeči o zaměstnání podle zákona o zaměstnanosti č. 435/2004 §24, kteří mohou ihned nastoupit do zaměstnání. Ve jmenovateli je celkový počet všech obyvatel ve věku 15-64 let. Tento ukazatel od ledna roku 2013 nahradil předchozí metodiku, míru registrované nezaměstnanosti, která poměřovala všechny dosažitelné uchazeče o zaměstnání pouze k ekonomicky aktivním osobám. Nový ukazatel podíl nezaměstnaných osob není z důvodu odlišné definice možné s původním srovnávat. Pro porovnání s minulými lety je možné použít přepočtený MPSV. (Integrovaný portál MPSV: Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti, 2009)

Míra nezaměstnanosti dle VŠPS

ČSÚ provádí od prosince 1992 tzv. výběrové šetření pracovních sil (VŠPS), které probíhá ve všech okresech České republiky kontinuálně v průběhu celého roku. Hlavním cílem VŠPS je získávání pravidelných informací o situaci na trhu práce, umožňujících její analýzu z různých hledisek, zejména ekonomických, sociálních a demografických. Tazatelé VŠPS provádějí šetření pomocí dotazníku, který má elektronickou podobu. Cílem šetření je rozdělení respondentů do relevantních skupin dle jejich ekonomického postavení pro výpočet obecné míry nezaměstnanosti. Podle získaného vzorku probíhá následně vážení na celou populaci. Obecná míra nezaměstnanosti vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle

(v procentech), kde čitatel i jmenovatel jsou ukazatele konstruované podle mezinárodních definic a doporučení aplikovaných ve VŠPS. Dotazník je od roku 2002 modifikací celoevropského šetření Labour Force Survey (LFS). Obsah a organizace tohoto šetření je povinné pro všechny členské země EU. (ČSÚ: Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS), 2010)

2.3 Typy nezaměstnanosti

Nezaměstnanost je podle délky trvání a závažnosti dělena na tři hlavní typy, těmi jsou nezaměstnanost frikční, strukturální a cyklická. V některé starší literatuře bývá zmiňován ještě čtvrtý typ nazývaný sezonní, avšak moderní literatura tento typ spojuje s nezaměstnaností frikční.

2.3.1 Frikční nezaměstnanost

Jedná se o dočasnou a ze všech typů nejméně závažnou nezaměstnanost, která vzniká na základě pohybu pracovníků. V ekonomice vždy existuje určitý počet osob, které jsou nezaměstnané. Pohybem pracovníků se rozumí případy, kdy osoba ztratila zaměstnání ať už na základě propuštění nebo zániku podniku, dále případy, kdy osoba dobrovolně opustila své stávající zaměstnání s úmyslem najít si jiné, a nakonec případy, kdy osoba teprve vstupuje na trh práce a hledá si první zaměstnání. Hledání prvního zaměstnání se týká hlavně mladých lidí, kteří opouštějí školy. (McConnell, Brue, Flynn, 2012: 956)

Frikční nezaměstnanost je prakticky nevyhnutelná a do určité míry i žádoucí. Čas strávený hledáním první nebo lepší práce je časem dobře stráveným a přispívajícím správnému fungování ekonomiky. (Frait, Zedníček, 1997: 110)

2.3.2 Strukturální nezaměstnanost

Strukturální nezaměstnanost souvisí s odvětvovými strukturálními změnami v ekonomice, se strukturou trhu práce a povahou pracovních míst v ekonomice. Tento typ nezaměstnanosti trvá déle než nezaměstnanost frikční a je tudíž ekonomicky i sociálně bolestnější. Vzniká na základě nedostatečné poptávky po pracovnících

v určitém odvětví, v němž probíhá útlum. (Frait, Zedníček, 1997: 110) Příkladem takových odvětví jsou hutě, doly, loděnice, strojírenství a další. Mnoho pracovníků z těchto oborů není schopno se rekvalifikovat a nezbyvá jim než období útlumu přečkat jako nezaměstnaní. Strukturální nezaměstnanost je hlavní příčinou regionálních rozdílů v míře nezaměstnanosti. Při jejím měření je nutno srovnávat kromě celkových ukazatelů také ukazatele jednotlivých regionů. (Rusmichová, Soukup, 2002: 21)

2.3.3 Cyklická nezaměstnanost

Cyklická nezaměstnanost je nejzávažnějším typem nezaměstnanosti. Na rozdíl od strukturální nezaměstnanosti postihuje ekonomiku jako celek. Vyplyvá ze všeobecné recese v hospodářství, kdy poptávka po službách a zboží klesá a počet nezaměstnaných roste. Regulace tohoto typu nezaměstnanosti je jedním z hlavních úkolů makroekonomické politiky. (McConnell, Brue, Flynn, 2012: 958)

2.4 Plná zaměstnanost a přirozená míra zaměstnanosti

Plnou zaměstnanost definujeme jako zaměstnanost, které je dosaženo v okamžiku, kdy ekonomika pracuje na hladině potenciálního produktu. Obráceně také lze říci, že potenciálního produktu dosahuje ekonomika při přirozené míře nezaměstnanosti. Z toho vyplývá, že i při plné zaměstnanosti nejsou všichni obyvatelé zaměstnáni. Vždy existuje určité procento nezaměstnaných, kteří si například hledají lepší zaměstnání nebo do pracovního procesu teprve vstupují. Dále v ekonomice vždy existuje procento podniků, které svou činnost ukončují a jiných, které ji rozšiřují. Toto procento tvoří tzv. přirozenou míru nezaměstnanosti, tedy součet frikční a strukturální nezaměstnanosti. Přirozená míra nezaměstnanosti není stabilním číslem a její hodnota se jak místně tak časově mění. Její výpočet je obtížný a závisí na několika faktorech. Nejčastěji jsou uváděny:

- a) Demografické změny - nezaměstnanost některých věkových skupin je tradičně vyšší než průměr společnosti. Tento problém se často týká mladých lidí a žen.
- b) Strukturální změny v ekonomice - odvíjí se od vývoje strukturální nezaměstnanosti

- c) Vládní politika - vláda výrazně ovlivňuje trh práce. Může například stanovit vyšší podporu v nezaměstnanosti a tím demotivovat uchazeče o zaměstnání.

(Pavelka, 2007: 121-122)

2.5 Dobrovolná a nedobrovolná nezaměstnanost

Pohled na dobrovolnou a nedobrovolnou nezaměstnanost se v dějinách ekonomického myšlení měnil. Ekonomové neoklasické školy tvrdili, že veškerá nezaměstnanost je dobrovolná. Proti tomuto tvrzení se stavěl J. M. Keynes, podle kterého existuje také nedobrovolná nezaměstnanost zapříčiněná nedostatkem agregátní poptávky. Dobrovolná nezaměstnanost nastává, když nezaměstnaný není ochoten akceptovat aktuálně nabízené pracovní podmínky. Naopak nedobrovolná nezaměstnanost nastává, pokud nezaměstnaný o danou práci při dané mzdové sazbě zájem má, ale nemůže ji nalézt. (Liška, 2004: 430)

2.6 Faktory ovlivňující nezaměstnanost

Nezaměstnanost ovlivňuje řada faktorů. Některé z nich jsou spojeny přímo s činností státu, jiné vycházejí z osobního postoje jedince. Nejdůležitějšími skupinami těchto faktorů jsou:

- a) vládní politika zaměstnanosti
- b) vliv stanovené minimální mzdy a sociálních dávek
- c) demografie
- d) vzdělávání, kvalifikace, kompetence
- e) mobilita člověka

(Krebs, 2005: 290-291)

2.6.1 Ekonomické a sociální důsledky nezaměstnanosti

Nezaměstnanost může mít určité pozitivní vlivy například na realizaci změn ve struktuře ekonomiky a na podporu flexibility a motivace pracovní síly. Převažují

však důsledky negativní. Nezaměstnanost uvaluje náklady na každého občana státu, ať už zaměstnaného nebo nezaměstnaného.

Ekonomické důsledky

Ekonomické důsledky jsou spojeny s tím, že ekonomika nevyrábí tolik produkce, kolik by byla schopna. Dochází k mrhání společenské práce. HDP je pod svou potenciální úrovní, což ovlivňuje nejen rozvojové možnosti ekonomiky, ale i možnosti sociálních transferů. Pokud je míra nezaměstnanosti vyšší než přirozená míra nezaměstnanosti, produkuje ekonomika méně, než by mohla na úrovni potenciálního produktu. Tento vztah zachycuje tzv. Okunův zákon, který říká, že stoupne-li skutečná míra nezaměstnanosti o 1 procentní bod nad úroveň přirozené míry nezaměstnanosti, skutečný produkt klesne o 2 až 3 procentní body pod svou potenciální úroveň. (Frait, Zedníček, 1997: 110)

Sociální důsledky

Sociální důsledky jsou spojeny s dopady nezaměstnanosti na sociální status, chování a postoje nezaměstnaných spolu s jejich rodinami a na jejich společenský život. Mezi nejvýznamnější patří:

- d) dopad na životní úroveň - ztráta pracovního příjmu a následný život z podpory v nezaměstnanosti či sociálních dávek znamená pokles životní úrovně a finanční potíže nezaměstnaného a jeho rodiny
- e) vliv na rodinu - nezaměstnanost může narušit či rozbít rodinné vztahy, ovlivnit sňatečnost, porodnost atd.
- f) vliv na strukturaci a vnímání volného času - dochází k narušení denního režimu a vnímání času, což může být nebezpečné zvláště pro mladé lidi
- g) vliv na fyzické a psychické zdraví - stres, který z nezaměstnanosti vyplývá není často bez následků na zdraví lidí
- h) kriminalita - u některých skupin obyvatelstva hrozí nebezpečí, že si v případě nezaměstnanosti pokusí vydělat peníze nelegálním způsobem

(Krebs, 2005: 290-291)

2.7 Řešení nezaměstnanosti

Úkolem státu v oblasti zaměstnanosti je zabezpečit právo občana na práci, které mu deklarují v České republice vrcholné právní normy, jimiž jsou Ústava České republiky a Listina základních práv a svobod. Každý má právo získávat práci prostředky pro své životní potřeby. Ty, kteří nemohou toto své právo využívat, stát v přiměřeném obsahu zajišťuje finančními prostředky. (Kahoun, 2009: 411)

Právo na práci je realizováno prostřednictvím státní politiky zaměstnanosti, jejím cílem je dosažení rovnováhy mezi nabídkou a poptávkou po pracovních silách, efektivní využití pracovních sil a zabezpečení práva občana na práci. Tuto politiku vytváří stát a podílejí se na ní další subjekty činné na trhu práce, především zaměstnavatelé a odborové organizace. Stát přitom spolupracuje s dalšími subjekty, např. s územně správními celky, sdruženími osob se zdravotním postižením, profesními organizacemi a organizacemi zaměstnavatelů. Podrobnosti stanoví především zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti a další právní předpisy. (Tomeš, 2009: 210)

2.7.1 Pasivní a aktivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika zaměstnanosti znamená aktivity vedoucí k zabezpečení nezaměstnaných a jejím smyslem je kompenzovat nezaměstnaným po přechodnou dobu a v určité míře ztrátu pracovního příjmu s cílem, aby si mohli najít pracovní uplatnění, které bude v souladu s potřebami ekonomiky. Ve vyspělých zemích ustupuje preference příjmové ochrany nezaměstnaných a zdůrazňuje se investování do lidí a jejich schopností. Tento typ politiky zaměstnanosti je podporován evropskými programy a strategiemi. (Krebs, 2005: 293-294)

Aktivní politika zaměstnanosti upřednostňuje preventivní a aktivní opatření před pasivním přístupem, kdy uchazečům o zaměstnání jsou pouze vypláceny dávky hmotného zabezpečení v nezaměstnanosti, snižuje finanční zátěž státního rozpočtu na pasivní politiku zaměstnanosti, podněcuje hledání nových forem a metod využívání lidských zdrojů, podporuje sledovaný směr hospodářského vývoje a směřuje pracovníky k jejich aktivnímu chování na trhu práce. (Evropský sociální fond v ČR: Prioritní osa 1, 2010)

Pasivní politika zaměstnanosti

Pasivní politika zaměstnanosti řeší aktuální situaci nezaměstnaného, a to zprostředkováním vhodného zaměstnání a vyplácením peněžité podpory pro zvládnutí sociálních důsledků nezaměstnanosti. Zprostředkováním zaměstnání se rozumí:

- a) vyhledání zaměstnání pro osobu, která se o práci uchází a vyhledání zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovníky
- b) zaměstnáváním fyzických osob za účelem výkonu práce pro uživatele, tím je rozuměno jiná právnická nebo fyzická osoba, ta práci přiděluje a dohlíží na její provedení
- c) poradenská a informační činnost v oblasti pracovních příležitostí

Zaměstnání primárně zprostředkovávají příslušné ÚP, jiné právnické nebo fyzické osoby mohou zprostředkovávat zaměstnání jen za podmínek stanovených zákonem o zaměstnanosti. Zákon tyto osoby označuje jako agentury práce.

Nárok na podporu v nezaměstnanosti nevzniká automaticky, musí být splněno několik podmínek. Nárok vzniká, pokud osoba vykonávala alespoň 12 měsíců v rozhodném období zaměstnání nebo jinou výdělečnou činnost, která zakládá povinnost odvádět pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti, přičemž rozhodným obdobím se pro posuzování nároku na podporu v nezaměstnanosti rozumí poslední 2 roky před zařazením uchazeče o zaměstnání do evidence uchazečů o zaměstnání.

Pro poskytnutí podpory v nezaměstnanosti musí být uplatněna žádost na příslušném ÚP, kde je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání. Ke dni, k němuž má být podpora v nezaměstnanosti přiznána, nesmí být osoba poživitelem starobního nebo plného invalidního důchodu. Výše podpory a podpůrní doba je stanovena v zákonu č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti. (Kahoun, 2005: 414-415)

Aktivní politika zaměstnanosti

Aktivní politika zaměstnanosti je souhrn opatření směřujících k zajištění maximální možné úrovně zaměstnanosti, upravuje ji zákon o zaměstnanosti a je zabezpečena MPSV a ÚP. Je realizována těmito nástroji:

- rekvalifikace
- investiční pobídky
- veřejně prospěšné práce
- společensky prospěšná pracovní místa
- překlenovací příspěvek
- příspěvek na zapracování
- příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Součástí opatření jsou rovněž:

- poradenství
- podpora zaměstnávání osob se zdravotním postižením
- sdílené zprostředkované zaměstnání
- cílené programy k řešení zaměstnanosti

(Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, 2004)

a. Rekvalifikace

Rekvalifikací se rozumí získání nové kvalifikace nebo rozšíření dosavadní kvalifikace uchazeče o zaměstnání nebo zájemce o zaměstnání. Při určování obsahu a rozsahu rekvalifikace se vychází z dosavadní kvalifikace, zdravotního stavu, schopností a zkušeností fyzické osoby, která má být rekvalifikována formou získání nových teoretických znalostí a praktických dovedností v rámci dalšího profesního vzdělávání. Rekvalifikace se uskutečňuje formou vzdělávání:

- ve vzdělávacích programech dalšího profesního vzdělávání
- ve speciálních programech k získání konkrétní pracovní dovednosti
- ve vzdělávacích aktivitách v rámci mezinárodních programů
- ve vzdělávacích programech určených pro uchazeče o zaměstnání, kterým se věnuje zvýšená pozornost při zprostředkování podle § 33 zákona o zaměstnanosti
- ve školních vzdělávacích programech pro střední vzdělávání v rámci soustavy oboru vzdělávání
- v jiných vzdělávacích aktivitách, které směřují k získání nové kvalifikace nebo rozšíření stávající

b. Investiční pobídky

Investiční pobídky znamenají hmotnou podporu zaměstnavatele na vytváření nových pracovních míst nebo na rekvalifikaci a školení nových zaměstnanců. Zaměstnavateli musí být vydáno rozhodnutí o příslibu investiční pobídky. (Integrovaný portál MPSV: Aktivní politika zaměstnanosti, 2011)

c. Veřejně prospěšné práce

Veřejně prospěšné práce jsou časově omezené pracovní příležitosti vytvořené především pro obtížně umístitelné a dlouhodobě nezaměstnané uchazeče o zaměstnání evidované na ÚP. Tato místa vytváří zaměstnavatel na základě písemné dohody s ÚP ke krátkodobému pracovnímu umístění uchazeče o zaměstnání, nejdéle však na dobu dvanácti po sobě následujících měsíců ode dne sjednaného nástupu uchazeče o zaměstnání do pracovního poměru.

d. Společensky účelná pracovní místa

Cílem poskytnutí příspěvku na zřízení nebo vyhrazení SÚPM je obsazení míst uchazeči o zaměstnání, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní umístění, včetně zahájení samostatné výdělečné činnosti uchazečem. Jedním z předpokladů vytváření SÚPM a jejich efektivního využití je nízký stav nabídky volných pracovních míst z hlediska profesního nebo územního. SÚPM se rozumí:

- pracovní místo, které zaměstnavatel zřizuje nebo vyhrazuje na základě písemné dohody s ÚP na dobu sjednanou v dohodě a je obsazováno uchazeči evidovanými ÚP, kterým nelze zajistit jiným způsobem pracovní uplatnění
- nově zřízené pracovní místo pro uchazeče o zaměstnání evidovaného na ÚP, který začne vykonávat samostatnou výdělečnou činnost

(Zákon č. 435/2004 Sb. o zaměstnanosti, 2004)

e. Příspěvek na zapracování

Příspěvek může ÚP poskytnout zaměstnavateli na základě dohody, pokud zaměstnavatel přijímá do pracovního poměru uchazeče o zaměstnání, kterému je při zprostředkování zaměstnání věnována zvýšená péče (dle § 33 výše zákona o zaměstnanosti). Maximální dobou poskytování příspěvku jsou 3 měsíce a výše příspěvku může činit měsíčně nejvýše polovinu minimální mzdy na jednu fyzickou osobu, která se zapracovává.

f. Příspěvek při přechodu na nový podnikatelský program

Příspěvek je určen zaměstnavateli, který přechází na nový výrobní program a nemůže pro své zaměstnance zabezpečit práci v rozsahu stanovené týdenní pracovní doby. Přechodem na nový podnikatelský program se rozumí taková změna výroby nebo poskytování služeb, při které dochází k zásadním technologickým změnám, nebo změna předmětu podnikání zapsaná v obchodním rejstříku nebo v živnostenském oprávnění. Příspěvek lze poskytovat na částečnou úhradu náhrady mzdy maximálně po dobu šesti měsíců, která zaměstnancům přísluší podle pracovněprávních předpisů. Měsíční příspěvek na jednoho zaměstnance může činit maximálně polovinu minimální mzdy.

Aktivní politika zaměstnanosti je financována ze dvou zdrojů:

- a) z prostředků státního rozpočtu, kdy hospodaření s těmito účelově určenými prostředky je limitováno rozpočtem, přiděleným krajské pobočce ÚP
- b) z prostředků Evropského sociálního fondu určeného k podpoře realizace Evropské strategie zaměstnanosti

(Integrovaný portál MPSV: Aktivní politika zaměstnanosti, 2011)

Rizikové skupiny nezaměstnaných

Nezaměstnanost postihne v průběhu života téměř každého občana, ať už ve frikční, strukturální nebo nejvážnější cyklické podobě. Ve společnosti však existují skupiny obyvatel, které jsou tímto jevem ohroženi více než ostatní. Tyto skupiny nazýváme rizikové a patří mezi ně:

- občané se zdravotním postižením
- mladiství uchazeči o zaměstnání

- absolventi škol
  - uchazeči společensky nepřizpůsobení, se špatnou morálkou a častou změnou povolání
  - nekvalifikovaní uchazeči
  - uchazeči pečující o děti do věku 15 let
  - vyšší věkové kategorie
  - osoby bydlící v okrajových regionech se špatnou dopravní dostupností
- (Kotlíková, Vlach, Průša, 2000: 26)

2.8 Pomoc Evropské unie při řešení nezaměstnanosti

Jedním ze tří strukturálních fondů Evropské unie je Evropský sociální fond (ESF), který je klíčovým finančním nástrojem pro realizování Evropské strategie zaměstnanosti. Cílem ESF je rozvíjení zaměstnanosti, snižování nezaměstnanosti, podpora sociálního začleňování osob a rovných příležitostí se zaměřením na rozvoj trhu práce a lidských zdrojů. (Evropský sociální fond v ČR: Evropský sociální fond v ČR, 2011)

ESF pracuje tak, že každý členský stát EU prostřednictvím svých vnitrostátních a regionálních orgánů v partnerství s Evropskou komisí odsouhlasí jeden či více operačních programů pro financování ESF na sedmileté programové období. Operačním programem k řešení nezaměstnanosti v období let 2007-2013 byl v ČR Operační program Lidské zdroje a zaměstnanost. Z tohoto programu byly financovány projekty zaměstnanosti, které realizovali veřejné a i soukromé organizace nazývané příjemci. Mezi příjemci jsou veřejné správy, zaměstnavatelské a zaměstnanecké organizace, nevládní organizace, charitativní organizace a firmy. Působení ESF se řídí podle dvou důležitých zásad:

- a) Spoluřinancování - financování z ESF je vždy doprovázeno veřejným nebo soukromým financováním. Míra spoluřinancování se pohybuje od 50 do 85% (výjimečně 95%) z celkových nákladů na projekty v závislosti na relativním bohatství regionu. Bohatství regionu se určuje na základě regionálního HDP na osobu v porovnání s průměrem EU.
- b) Sdílené řízení - pokyny ESF jsou vytvářeny na evropské úrovni po konzultaci

s řadou zúčastněných stran a operační programy se projednávají mezi vnitrostátními orgány a Komisí EU. Orgánem zodpovědným za řízení pomoci z ESF je v ČR MPSV.

(Evropská komise: Jak ESF pracuje, 2013)

Cíle ESF v oblasti zaměstnanosti:

- a) pomoc nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce
- b) rovné příležitosti pro všechny při přístupu na trh práce
- c) sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce
- d) celoživotní vzdělávání
- e) rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly
- f) zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání
- g) zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce
- h) boj se všemi formami diskriminace a nerovnosti souvisejícími s trhem práce

(Evropský sociální fond v ČR: Evropský sociální fond v ČR, 2011)

2.8.1 Národní a regionální individuální projekty

Projekty uskutečňované v České republice prostřednictvím spolufinancování z ESF jsou dvojího typu. Individuální projekty národní, které pokrývají oblast celé České republiky jsou předkládány z centrální úrovně a jsou zaměřeny na realizaci nebo doplnění národní politiky a programu. (OP Vzdělání pro konkurenceschopnost: Individuální projekty národní (IPn), 2009)

Individuální projekty regionální jsou založeny na přímém přidělení prostředků programu na realizaci nebo k doplnění národních politik a programů. Pokrývají určitou oblast, která má regionální rozměr a jsou předkládány z úrovně krajů. Mají jasně stanovený regionální rámec a jsou zaměřeny na jednotlivé cílové skupiny. Rozšiřují stávající programy a nástroje politiky a okruh cílových skupin nebo zvyšují počet klientů služeb. (Evropský sociální fond v ČR: Co jsou to individuální projekty?, 2008)

2.9 Charakteristika Jihočeského kraje

Kraj je jedním ze 13 krajů České republiky a zaujímá rozlohu 10056 km², představuje tak 12,8 % území celé republiky. Podstatnou část hranice kraje tvoří státní hranice s Rakouskem a Německem. Sousedními kraji jsou kraje Plzeňský, Středočeský, Vysočina a Jihomoravský. Příhraniční charakter kraje poskytuje možnosti efektivní přeshraniční spolupráce v oblasti výroby, služeb i cestovního ruchu. Jedním z příkladů spolupráce je Euroregion Šumava/Bayerischer Wald/Mühlviertel, který zahrnuje území o celkové rozloze 16 tis. km² s 1,3 mil. obyvateli. Sdružuje 110 hornorakouských, 110 bavorských a 92 českých obcí (z toho 52 obcí je z Jihočeského kraje). Přínosy lze pozorovat také ve vytváření a realizaci společných projektů, především v oblasti dopravy, služeb a cestovního ruchu a vzájemné výměně zkušeností.

V Jihočeském kraji (JČK) bylo k 1. 1. 2003 zřízeno 17 správních obvodů obcí s rozšířenou působností a 37 správních obvodů obcí s pověřeným úřadem. Pověřené obecní úřady spravují obce v území, které je od 1. 1. 2007 plně skladebné do okresů i do správních obvodů obcí s rozšířenou působností.

JČK není územím bohatým na suroviny, zejména zde nejsou téměř žádné zdroje energetických surovin. Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci, výraznější podíl průmyslu je rovněž v okresech Tábor a Strakonice. Významným přírodním bohatstvím jsou však rozsáhlé lesy, nacházející se zejména na Šumavě a v Novohradských horách. Jedná se především o lesy jehličnaté, smrkové a borové. Největší surovinové bohatství tvoří ložiska písků a štěrkopísků, cihlářské hlíny, kameniva a sklářských písků. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v JČK za rok 2010, 2010)

Historická centra měst České Budějovice, Český Krumlov (zařazeno mezi památky UNESCO), Jindřichův Hradec, Prachatice, Slavonice, Tábor a Třeboň jsou městskými památkovými rezervacemi. V kraji je také celá řada historických pamětihodností, například hrad a zámek v Českém Krumlově a Jindřichově Hradci, zámky Hluboká nad Vltavou, Orlík, Blatná, Červená Lhota a hrady Zvíkov a Landštejn. Významná je také lidová architektura, především tzv. „selské baroko“. Mezi nejznámější památky tohoto

druhu patří náves v Holašovicích (okres České Budějovice), která byla v roce 1998 zařazena mezi památky chráněné UNESCO.

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je také produkce brambor. V živočišné výrobě je zásadní především chov skotu a prasat. Celkově je v JČK vytvářeno zhruba 10 až 11 % zemědělské produkce celé republiky. Dlouholetou tradici má v kraji rybníkářství. Celková plocha rybníků, v nichž se chovají ryby, se pohybuje kolem 25 000 ha. Je v nich vytvářena polovina produkce ryb České republiky, významný je také podíl v chovu vodní drůbeže (kachen a hus).

V kraji je zaznamenávána stále se zvyšující intenzita dopravy, a to zejména silniční. V železniční dopravě sice přes území nevedou hlavní železniční koridory, přesto se zde nachází několik důležitých uzlů.

Síť školských zařízení tvoří 301 mateřských škol, 255 základních škol a 90 středních škol, včetně 23 gymnázií. Vysokoškolské vzdělání je možno získat v Českých Budějovicích na některé z osmi fakult Jihočeské univerzity (ekonomické, filozofické, pedagogické, přírodovědecké, teologické, zdravotně sociální, zemědělské, rybářství a ochrany vod) nebo na Vysoké škole technické a ekonomické, dále také v Jindřichově Hradci na Fakultě managementu Vysoké školy ekonomické Praha. Kromě toho je možno studovat na 2 soukromých vysokých školách, a to na Vysoké škole evropských a regionálních studií nebo na Filmové akademii M. Ondříčka v Písku. Na vysokých školách v kraji studuje 18,6 tisíc studentů. (ČSÚ: Charakteristika kraje, 2013)

3. Cíle a metodika

3.1 Cíle

Cílem bakalářské práce je provést analýzu trhu práce v Jihočeském kraji a porovnání dat týkajících se nezaměstnanosti s daty celé České republiky za období posledních pěti let.

3.2 Metodika

Vypracování bakalářské práce předcházelo studium odborné literatury a aktuálních dat získaných z internetových zdrojů, dále statistických materiálů vydávaných Úřadem práce České republiky - krajskou pobočkou v Českých Budějovicích a Českým statistickým úřadem. Odborná literatura a internetové zdroje se staly hlavním podkladem pro sestavení literární rešerše. Statistické materiály byly použity pro zpracování praktické části práce. Praktická část je rozdělena na tři hlavní části. První část porovnává demografická data Jihočeského kraje a České republiky. Druhá část se zabývá strukturou nezaměstnaných z hlediska pohlaví, věku, dosaženého vzdělání a jednotlivých pracovních odvětví v Jihočeském kraji a celé České republice. K dokreslení náhledu na stav trhu práce je v druhé části práce zkoumána také zaměstnanost. Třetí část je zaměřena na detailnější charakteristiku problematiky trhu práce v Jihočeském kraji. Zkoumaným obdobím byly vymezeny roky 2009 až 2013, avšak z důvodu nedostupnosti některých statistických dat za rok 2013 (demografická data Jihočeského kraje a České republiky, zaměstnanost České republiky) bylo nutno přistoupit ke zkrácení zkoumaného období pouze na roky 2009 až 2012. Ke zpřístupnění těchto dat dojde až v červnu roku 2014. Výsledky praktické části znázorněné grafy a tabulkami budou vyhodnoceny v kapitole Výsledky a diskuze.

4. Analytická část

4.1 Struktura obyvatelstva Jihočeského kraje a České republiky

4.1.1 Struktura obyvatelstva Jihočeského kraje

Demografický vývoj Jihočeského kraje (JČK) je stejně jako v případě celé České republiky (ČR) klíčovým faktorem ovlivňujícím nabídku práce, která je tvořena právě obyvateli kraje. V této kapitole práce jsem se tedy zaměřil na zkoumání struktury obyvatelstva v rozmezí let 2009-2013 podle následujících kritérií: počet obyvatel, zastoupení žen a mužů v obyvatelstvu, věkové složení a vzdělání obyvatel.

Tabulka č. 1: Celkový počet obyvatel a zastoupení pohlaví v JČK

Pohlaví	2009	2010	2011	2012	2013
Muži	322 705	323 399	322 720	322 936	322 998
Ženy	314 310	314 511	313 187	313 445	313 613
Celkem	637 015	637 910	635 907	636 381	636 611

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z tabulky č. 1 je patrné, že počet obyvatel za zkoumaných 5 let klesl, avšak nejednalo se o pokles dramatický. Z 637 015 obyvatel v roce 2009 jich ubylo pouze 404 a počet obyvatel tak v roce 2013 činil 636 611. Dále je z tabulky patrné, že nejméně obyvatel žilo v JČK v roce 2011, a to 635 907, od této doby se počet stále zvyšoval.

Z porovnání zastoupení mužů a žen v populaci Jihočeského kraje vyplývá, že během posledních 5 let došlo pouze k nepatrným změnám. V tabulce č. 1 je viditelné, že procentuální zastoupení mužů se po celé sledované období drželo na přibližně 50,7 %. Z tabulky je patrné, že v rozmezí let 2009-2013 spolu s celkovým poklesem počtu obyvatel poklesl pouze počet žen a počet mužů dokonce lehce vzrostl, na procentuální zastoupení to však mělo jen nepatrný význam.

Tabulka č. 2: Rozdělení obyvatelstva JČK dle věkových skupin

Věk	2009		2010		2011		2012	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
0-14 let	91 668	14,38	92 715	14,52	93 935	14,77	94 968	14,92
15-64 let	449 281	70,46	446 990	69,98	439 059	69,02	434 132	68,19
65 a více let	96 694	15,16	99 001	15,50	103 144	16,21	107 511	16,89

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka č. 2 rozděluje obyvatelstvo JČK do třech věkových skupin, a to 0-14 let, 15-64 let, 65 a více let a znázorňuje tak vývoj stáří obyvatelstva JČK. Z tabulky je patrné, že obyvatel do 14 let věku přibývalo z počtu 91 668 osob v roce 2009 na 94 968 osob v roce 2012. Počet obyvatel starších 65 let však stoupal rychlejším tempem, z počtu 96 694 osob v roce 2009 na 107 511 v roce 2012. Počet obyvatel v produktivním věku 15-64 let klesl z 449 281 v roce 2009 na 434 132 v roce 2013.

Tabulka č. 3: Rozdělení obyvatelstva JČK dle nejvyššího dosaženého vzdělání

(v tis.)

Dosažené vzdělání	2009		2010		2011		2012	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Bez vzdělání a základní vzdělání	95,5	17,49	92,4	16,93	88,9	16,39	88	16,24
Střední bez maturity	199,9	36,61	201,6	36,93	204,6	37,72	205	37,83
Střední s maturitou	188,1	34,45	191	34,98	184,7	34,05	177	32,66
Vysokoškolské	62,5	11,45	60,9	11,16	64,2	11,84	71,9	13,27

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka č. 3 rozděluje populaci JČK do čtyř skupin podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Z tabulky je patrné, že ve sledovaném období došlo u skupin bez vzdělání či se základním vzděláním a středním vzděláním s maturitou k úbytku a u skupin se středním vzděláním bez maturity a vysokoškolským vzděláním k nárůstu počtu

obyvatel. U skupiny bez vzdělání či se vzděláním základním byl zaznamenán úbytek 7,5 tis. osob a u skupiny se středním vzděláním s maturitou 11,1 tis. osob. Počet osob se středním vzděláním bez maturity vzrostl o 5,1 tis. a počet vysokoškoláků o 11,1 tis. osob.

4.1.2 Struktura obyvatelstva České republiky

Tabulka č. 4: Celkový počet obyvatel a zastoupení pohlaví v ČR

Pohlaví	2009	2010	2011	2012
Muži	5 150 509	5 160 782	5 153 009	5 160 913
Ženy	5 340 983	5 356 465	5 343 663	5 348 373
Celkem	10 491 492	10 517 247	10 496 672	10 509 286

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Z příložené tabulky č. 4 znázorňující z důvodu nedostupnosti dat pro rok 2013 pouze rozmezí let 2009-2012 je patrné, že počet obyvatel ČR v jednotlivých letech stále osciloval okolo 10,5 mil. osob. Nejnižší počet obyvatel 10 491 492 byl zachycen v roce 2009 a nejvyšší 10 517 247 v roce nadcházejícím. Vývoj poměru mužů a žen v populaci ČR se lišil od vývoje JčK. Zatímco v JčK převládali v populaci muži, v ČR převládaly ženy poměrem 50,9 % po celé sledované období.

Tabulka č. 5: Rozdělení obyvatelstva ČR dle věkových skupin (v tis.)

Věk	2009		2010		2011		2012	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
0-14 let	1 488	14,18	1 506	14,32	1 532	14,59	1 551	14,76
15-64 let	7 425	70,78	7 394	70,31	7 296	69,51	7 224	68,74
65 a více let	1 578	15,04	1 617	15,38	1 669	15,90	1 734	16,50

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka č. 5 rozděluje obyvatelstvo ČR do třech věkových skupin, a to 0-14 let, 15-64 let, 65 a více let, a znázorňuje tak vývoj stáří obyvatelstva ČR. Z tabulky je patrné, že stejně jako v případě JČK obyvatel do 14 let věku přibývalo, ale pomalejším tempem než osob ve věku 65 a více let. Zatímco počet obyvatel mladších 14-ti vzrostl o 63 tis., z počtu 1488 tis. v roce 2009 na 1551 tis. v roce 2012, počet obyvatel starších 65-ti let vzrostl o 156 tis., z 1578 tis. v roce 2009 na 1734 tis. v roce 2012. Počet obyvatel ve věku 15-64 let zaznamenal stejně jako JČK pokles. V roce 2009 bylo v ČR v tomto věkovém rozmezí 7 425 tis. obyvatel a v roce 2013 7224, tedy o 201 tis. méně.

Tabulka č. 6: Rozdělení obyvatelstva ČR dle nejvyššího dosaženého vzdělání (v tis.)

Dosažené vzdělání	2009		2010		2011		2012	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Bez vzdělání a základní vzdělání	1581,1	17,55	1500,2	16,64	1452,5	16,12	1407,6	15,70
Střední bez maturity	3223,3	35,78	3191	35,40	3168,1	35,15	3122,9	34,84
Střední s maturitou	3057,2	33,94	3086,6	34,24	3055,4	33,90	3021,2	33,71
Vysokoškolské	1147,2	12,73	1236,3	13,72	1337,1	14,83	1411,9	15,75

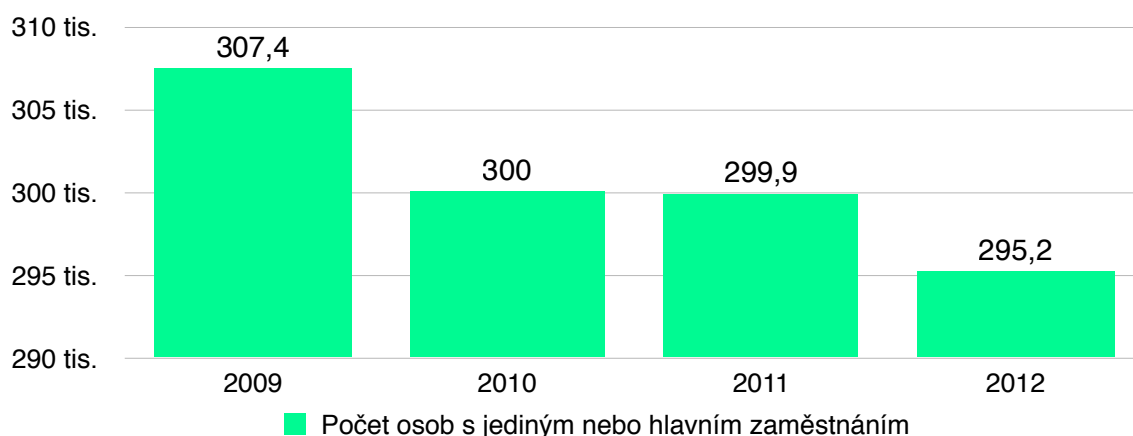
Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Tabulka č. 6 rozděluje populaci ČR do 4 skupin podle nejvyššího dosaženého vzdělání. Z tabulky je patrné, že ve sledovaném období došlo ve všech skupinách kromě skupiny vysokoškolského vzdělání k úbytku. Největší úbytek 173,5 tis. osob byl zaznamenán ve skupině obyvatel bez vzdělání či jen se základním vzděláním. Ve skupině středního vzdělání bez maturity činil úbytek 100,4 tis. osob a ve skupině středního vzdělání s maturitou byla změna nejméně patrná, jednalo se o úbytek 36 tis. osob. Vysokoškolské vzdělání zaznamenalo velice znatelný nárůst o 264,7 tis. osob (18,7%) v rozmezí pouhých 4 let.

4.2 Vývoj zaměstnanosti v Jihočeské kraji a České republice

4.2.1 Vývoj zaměstnanosti v Jihočeském kraji

Graf č. 1: Vývoj počtu zaměstnaných osob v JČK

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

Vývoj počtu zaměstnaných osob neboli osob s jediným nebo hlavním zaměstnáním, jak je patrné za přiloženého grafu č. 1, sledoval trend propadu ekonomiky v celé České republice, stále trvající hospodářské recese a zvyšující se míry nezaměstnanosti. Během posledních 4 let poklesl v kraji počet zaměstnaných obyvatel z 307,4 tis. na 295,2 tis., tedy o 11,2 tis.. Negativní vývoj probíhal ve všech 4 letech, jen v roce 2011 zůstala situace téměř stejná jako v roce předchozím, došlo pouze k úbytku o 0,1 tis. zaměstnaných.

V roce 2009 byla krizí zasažena kaplická firma Kopp Elektronika vyrábějící elektronické doplňky. K omezení výroby musel také přistoupit velešínský Jihostroj a.s. a firma Interliner s.r.o.. Mezi zaměstnavatele, kteří byli donuceni k rozsáhlejšímu propuštění svých zaměstnanců, patřili: Eaton Elektronika s.r.o. vyrábějící elektrické motory, písecká firma Faurencia Automotive Czech Republic s.r.o., DURA Automotive CZ a HOCHTIEF CZ a.s.. I přes probíhající hospodářskou krizi si v roce 2009 zaznamenalo několik zaměstnavatelů výraznější příbytek zaměstnanců. Mezi takové firmy patřila například Jaderná elektrárna Temelín ČEZ a.s., která najímala hlavně vysokoškolsky vzdělané pracovníky se strojním či stavebním zaměřením. Nárůst počtu

zaměstnanců evidovala také firma ŠINDELÁŘ SPEDITION s.r.o. provozující nákladní automobilovou dopravu, dále firma zabývající se svářečskou technikou FRONIUS Česká republika s.r.o. se sídlem v Českém Krumlově a firma AMTEK PRECISION ENGINEERING CZECH REPUBLIC s.r.o. zaměřená na kovoobrábění. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2009, 2010)

Rok 2010 se nesl v podobném duchu jako rok předchozí a hospodářská krize stále nutila podniky k redukci počtu zaměstnanců. Opět můžeme pozorovat, že některé podniky se k propouštění nemusely uchýlit a některé naopak nové zaměstnance přijímaly. Mezi takové patřila především Jihočeská univerzita najímající pedagogické a vědecké pracovníky v souvislosti s otevřením nové Fakulty rybářství a ochrany vod, dále českobudějovická firma Robert Bosch s.r.o. a kaplická strojírenská firma se zahraniční účastí ENGEL. Také třem firmám ROHDE & SCHWARZ s.r.o., VISHAY ELECTRONIC s.r.o. a TESLA Blatná a.s. zabývajícím se elektronikou se v roce 2010 dařilo a zvyšovaly počet zaměstnanců. Mezi zaměstnavatele, kteří se k propouštění zaměstnanců museli uchýlit patřil například podnik ŠINDELÁŘ SPEDITION s.r.o., který ještě v roce minulém velká počet zaměstnanců přijímal. Dále se nedařilo zaměstnavatelům v oblasti spotřebního průmyslu, například firmě Papírny Větrní a.s. a také nemocnici v Jindřichově Hradci a Vimperku. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2010, 2011)

V roce 2011 došlo na trhu práce v Jihočeském kraji k mírnému zlepšení a zaměstnanost rostla. Mezi nejvýznamnější podniky z hlediska množství najatých pracovníků patřil stejně jako v roce 2009 Robert Bosch s.r.o. a dále firma Správa a údržba silnic Jihočeského kraje. Na zvýšení zaměstnanosti se také podílely dvě firmy se zahraniční účastí. První z nich byla firma Greiner perfoam s.r.o. s rakouskou spoluúčástí, zabývající se výrobou elektrotechnických materiálů a druhou byla stejně jako v roce 2010 kaplická firma ENGEL s.r.o.. K propouštění zaměstnanců se stejně jako v roce 2009 uchýlily firmy HOCHTIEF CZ a.s. a FRONIUS Česká republika s.r.o.. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2011, 2012)

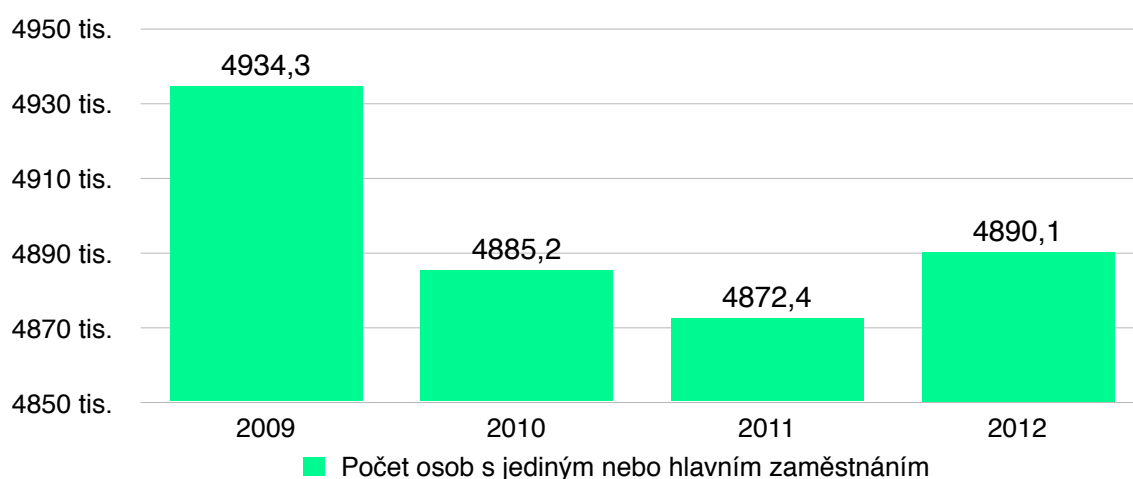
V roce 2012, kdy se počet zaměstnaných drasticky snížil o celých 10 tis. osob, patřily mezi nejvíce propouštějící společnosti stavební firma STAVCENT a.s. se sídlem v Jindřichově Hradci, nábytkářská firma UMDASCH Shop s.r.o., mlékárenská firma

MADETA a.s. se sídlem v Českých Budějovicích. Velkou část zaměstnanců také propustila firma Duropack Bupak Papírna s.r.o. taktéž se sídlem v Českých Budějovicích. Největší meziroční nárůst počtu zaměstnanců zaznamenala stejně jako v roce předchozím Jihočeská univerzita, Robert Bosch s.r.o., Greiner perfoam s.r.o. a také Nemocnice České Budějovice a.s.. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2012, 2013)

V roce 2013 se byl počet zaměstnaných osob na nejnižší hodnotě za zkoumaných 5 let. K propouštění zaměstnanců v tomto roce přistoupily hlavně firmy: JIP - papírny Větrní a.s., Eaton Elektrotechnika s.r.o. zabývající se výrobou elektrických motorů, výrobce kancelářských potřeb ACCO Czech a.s. a několik firem zabývajících se automobilovým průmyslem, například firma Uniwell CZ s.r.o.. Mezi podniky s největším přírůstkem zaměstnanců opět patřil českobudějovický Robert Bosch s.r.o., společnost Greiner perfoam s.r.o.. Dále nabírala pracovníky firma KOVOSVIT MAS a.s. a firma ŠINDELÁŘ SPEDITION s.r.o., která v roce 2010 hromadně propouštěla. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2013, 2014)

4.2.2 Vývoj zaměstnanosti v České republice

Graf č. 2: Vývoj počtu zaměstnaných osob v ČR

Zdroj: ČSÚ, vlastní zpracování

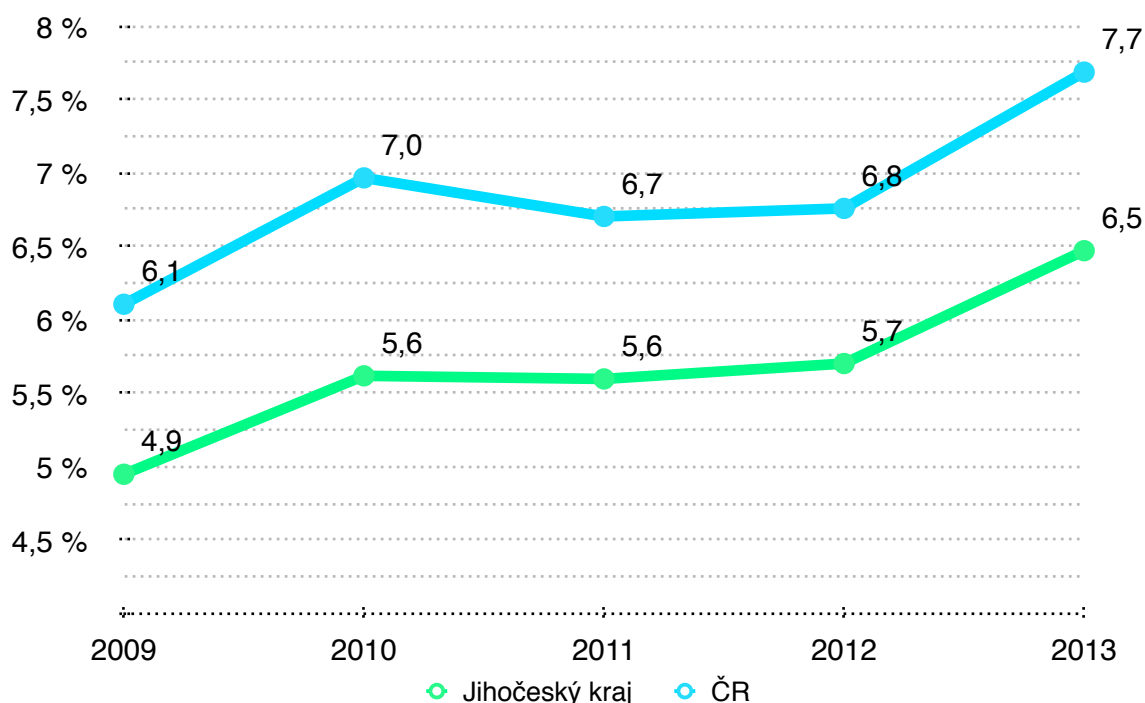
Vývoj počtu zaměstnaných osob neboli osob s jediným či hlavním zaměstnáním se

v ČR ubíral do roku 2011 stejným směrem jako v případě JčK, v roce 2012 došlo ke změně a zaměstnaných obyvatel v ČR přibýlo. V roce 2010 došlo k poklesu zaměstnaných osob na 4885,2 tis. z původních 4934,3 tis. v roce 2009. V roce 2011 pokles pokračoval na 4872,4 tis. osob a v roce 2012 vzrostl počet zaměstnaných na 4890,1 tis.. Tento vývoj je ilustrován příloženým grafem č. 2.

4.3 Vývoj podílu nezaměstnaných v Jihočeském kraji a ČR

Graf č. 3: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v ČR a JčK

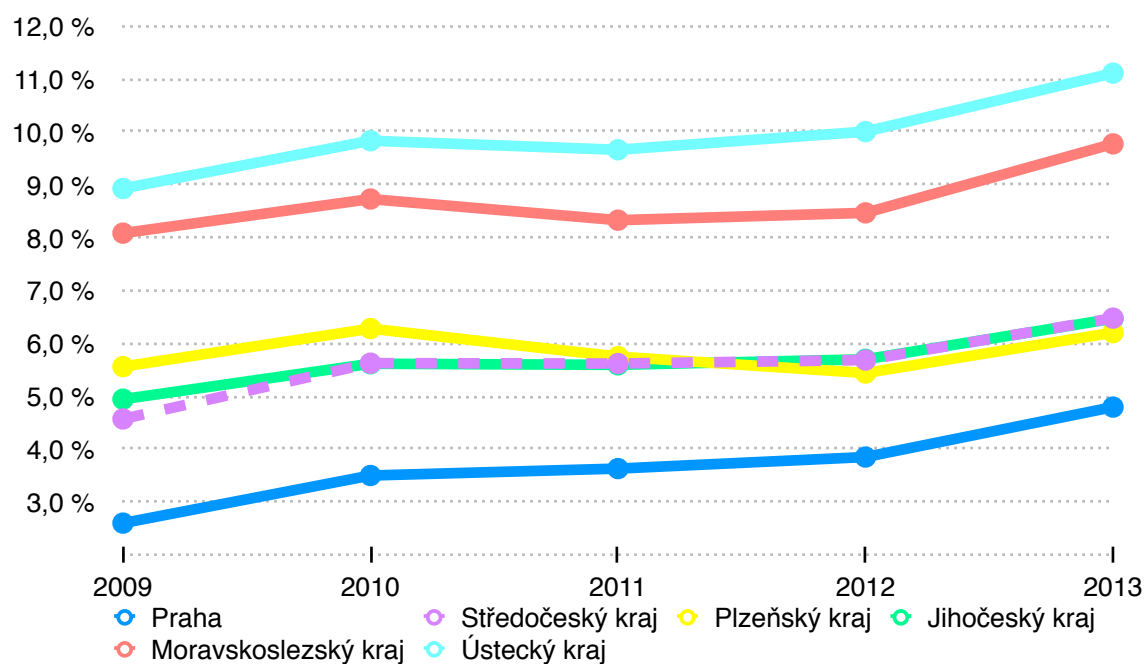

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 3 popisuje podíl nezaměstnaných ve sledovaném období let 2009 až 2013. Jeho úroveň se vždy držela pod průměrem celé České republiky, a to nejméně o 1,1 procentního bodu. Mezi lety 2009 a 2010 došlo ke strmějšímu vzestupu podílu nezaměstnaných, a to o 0,9 % v České republice a o 0,7 % v JčK. Dále v rozmezí let 2010 až 2011 vybočil vývoj v JčK z trendu celé ČR, zatímco v ČR podíl nezaměstnaných mírně klesl na 6,7%, v JčK vývoj stagnoval. Od roku 2011 do roku 2013 již opět vývojová tendence JčK kopírovala ČR, přičemž k dramatickému nárůstu

podílu nezaměstnaných došlo mezi lety 2012 a 2013 na konečných 7,7 % v ČR a 6,5 % v JČK. Celkový nárůst míry nezaměstnanosti vyjádřené podílem nezaměstnaných osob v ČR i JČK činil za sledované období 1,6 %.

Graf č. 4: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v krajích s nejnižším a nejvyšším podílem

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Pro lepší představu toho, jak si JČK stál v otázce nezaměstnanosti v porovnání s dalšími kraji v ČR, uvádím v grafu č. 4 vývoj ročního průměru podílu nezaměstnaných v krajích s podílem nejnižším spolu s hlavním městem Prahou a krajích s podílem nejvyšším. Z grafu je patrné, že dlouhodobě nejnižší podíl nezaměstnaných připadá hlavnímu městu Praze, ovšem i zde je patrný velký nárůst. Zatímco v roce 2009 zde podíl činil 2,6 %, v roce 2013 to už byl více než dvojnásobek, a to 4,8 %. Podobným způsobem se situace vyvíjela ve všech zmíněných krajích, kromě kraje Plzeňského, ve kterém podíl v roce 2013 oproti roku 2010 dokonce o 0,1 % poklesl. Díky tomuto vývoji se Plzeňský kraj už v roce 2012 stal krajem s druhým nejnižším průměrným ročním podílem nezaměstnaných v zemi. Dále je z grafu patrné, že situace v Jihočeském kraji a

Středočeském kraji byla kromě roku 2009 totožná. Jak zmiňuji v grafu předchozím na průměrný roční podíl nezaměstnaných zde v roce 2013 dosáhl 6,5 %. Nejhorší situace byla ve sledovaném období v kraji Moravskoslezském a Ústeckém. V obou krajích je současný podíl nezaměstnaných na historickém maximu. Na Ústecku v roce 2013 podíl přesáhl 11%, Moravský kraj se udržel těsně pod touto hranicí.

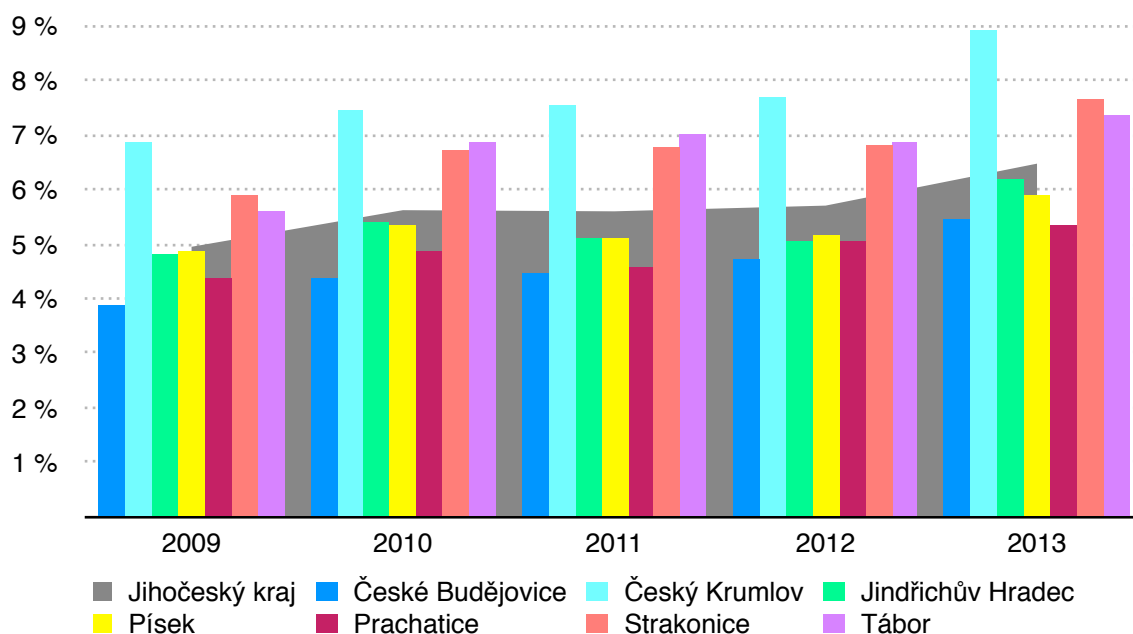
Tabulka č. 7: Vývoj podílu nezaměstnaných osob ve všech krajích ČR (v %)

Kraje ČR	2009	2010	2011	2012	2013
Praha	2,6	3,5	3,6	3,9	4,8
Středočeský kraj	4,6	5,6	5,6	5,7	6,5
Plzeňský kraj	5,6	6,3	5,8	5,4	6,2
Jihočeský kraj	4,9	5,6	5,6	5,7	6,5
Královéhradecký kraj	5,1	5,7	5,5	5,7	6,8
Pardubický kraj	6,1	6,9	6,3	6,2	7,0
Vysočina	6,5	7,2	6,9	6,7	7,4
Zlínský kraj	6,7	7,7	7,0	6,9	7,9
Jihomoravský kraj	6,7	7,8	7,5	7,5	8,2
Liberecký kraj	7,3	8,0	7,5	7,4	8,2
Karlovarský kraj	7,7	8,5	8,2	8,0	9,0
Olomoucký kraj	7,3	8,4	8,0	8,1	9,1
Moravskoslezský kraj	8,1	8,7	8,3	8,5	9,8
Ústecký kraj	8,9	9,8	9,7	10,0	11,1

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Pro porovnání vývoje podílu nezaměstnaných osob ve všech krajích ČR slouží tabulka č. 7. Mezi pět krajů s nejnižším podílem nezaměstnaných osob v posledním roce sledovaného období patřil vedle prvních čtyř krajů znázorněných v předchozím grafu č. 4 také kraj Královéhradecký s podílem nezaměstnaných 6,8 %. Dále následoval kraj Pardubický s podílem 7 %, Vysočina se 7,4 %, Zlínský kraj se 7,9 % a kraj Jihomoravský, kde podíl dosáhl hranice 8,2 %. Mezi pět krajů s nejvyšším podílem nezaměstnaných patřily vedle kraje Moravskoslezského s 9,8 % a Ústeckého s 11,1 % také kraje Liberecký s 8,2 %, Karlovarský s 9 % a Olomoucký s 9,1 %.

Graf č. 5: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech JČK

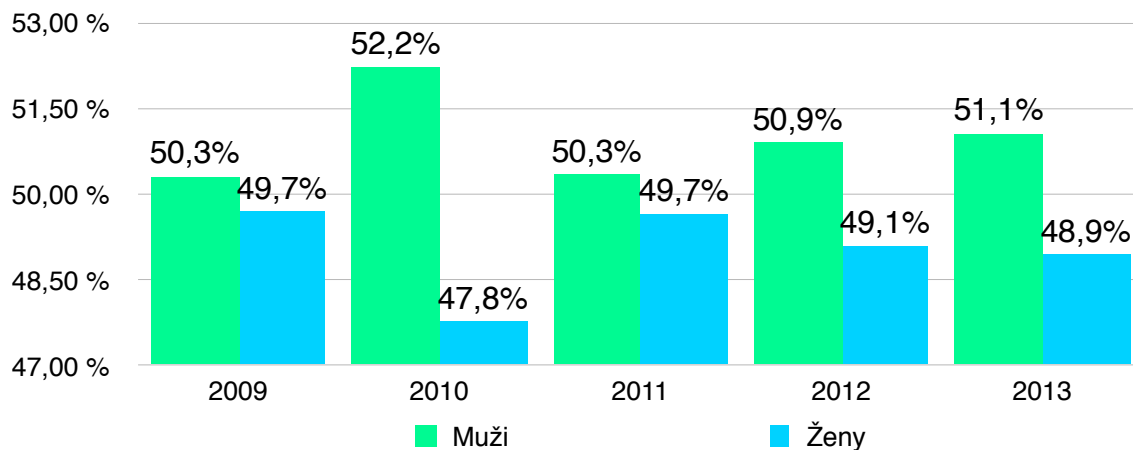

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Vývoj podílu nezaměstnaných v JČK je ovlivňován jednotlivými okresy, ze kterých se JČK skládá. V grafu č. 5 je zaznamenáno, jak se jednotlivé okresy podílely na vývoji podílu nezaměstnaných osob v kraji ve zkoumaném období a zároveň je pro srovnání šedou barvou znázorněn vývoj v celém JČK. Z grafu je patrné, že největší nezaměstnaností v celém sledovaném období trpěl okres Český Krumlov, kde se roční průměrný podíl nezaměstnaných vyšplhal z 6,9 % v roce 2009 na 8,9 % v roce 2013. Mezi další okresy s nadprůměrným podílem nezaměstnaných patřily Strakonice a Tábor. V obou okresech se podíl nezaměstnaných stejně jako v případě Českého Krumlova zvýšil téměř o 2%, přesto není současná hodnota tak kritická jako na Krumlovsku. V okrese Tábor podíl vzrostl z 5,6 % v roce 2009 na 7,4 % v roce 2013 a v okrese Strakonice z 5,9 % na 7,7 %. V ostatních okresech se podíl nezaměstnaných po sledované období udržel pod průměrem celého kraje. Nejblíže se k průměrné hodnotě kraje přiblížily okresy Písek a Jindřichův Hradec. Na Písecku podíl dosahoval 4,8 % v roce 2009 a 5,9 % v roce 2013, na Jindřichohradecku byla hodnota v roce 2009 totožná jako na Písecku, ale v roce 2013 dosáhl podíl 6,2 %. Nejnižšího podílu nezaměstnaných dosáhly okresy České Budějovice a Prachatice, které oba v roce 2013 skončili na 5,4 % podílu nezaměstnaných.

4.4 Aspekty nezaměstnanosti v Jihočeském kraji

Graf č. 6: Struktura nezaměstnaných v JČK dle pohlaví

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č. 6 vyjadřuje procentuální zastoupení žen a mužů v celkovém podílu nezaměstnaných v JČK. Z grafu vyplývá, že po celé sledované období bylo v JČK mezi nezaměstnanými více mužů. V roce 2009 z celkového počtu nezaměstnaných bylo 50,3 % mužů a 49,7 % žen. V roce nadcházejícím se situace znatelně změnila, nezaměstnaných mužů bylo už 52,2 % a žen 47,8 %. V roce 2011 nastala stejná situace jako v roce 2009 a od roku 2012 docházelo k postupnému navyšování zastoupení mužského pohlaví na konečných 51,1 % v roce 2013.

Tabulka č. 8: Vzdělanostní struktura nezaměstnaných v JČK

Dosažené vzdělání	2009		2010		2011		2012		2013	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Bez vzdělání a základní vzdělání	6601	24	7024	23,8	6644	25,1	7272	25,2	7984	25,3
Střední vzdělání bez maturity	13530	49,2	14603	49,4	12610	47,7	13729	47,8	14845	47,1
Střední vzdělání s maturitou	6132	22,2	6456	21,8	5729	21,7	5153	21,4	6798	21,6
Vysokoškolské vzdělání	1267	4,6	1462	5	1467	5,5	1613	5,6	1924	6
Celkem	27 530	100	29 545	100	26 450	100	28 767	100	31551	100

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 8 znázorňuje vývoj struktury nezaměstnaných obyvatel podle nejvyššího dosaženého vzdělání v JČK za posledních 5 let. Z pohledu na tabulku je patrné, že mezi nezaměstnanými bylo nejvíce osob se vzděláním středním bez maturity. Druhou nejpočetnější skupinou byly osoby bez vzdělání či se základním vzděláním, po nich následuje skupina středního vzdělání s maturitou a nejmenší podíl na nezaměstnanosti měla skupina vysokoškoláků. Při pohledu na vývoj procentuálního zastoupení jednotlivých skupin, je patrné, že ve sledovaném období se mezi nezaměstnaných zvětšovalo zastoupení vysokoškolsky vzdělaných osob, dále osob bez vzdělání a se základním vzděláním. Podíl středoškolsky vzdělaných obyvatel s maturitou i bez maturity na počtu nezaměstnaných ve sledovaném období zmenšoval.

Tabulka č. 9: Věková struktura nezaměstnaných v JČK

Rok	do 19 let		20-29 let		30-49 let		50-64 let		65 a více let	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
2009	1430	5,19	6849	24,88	12102	43,96	7145	25,95	4	0,01
2010	1325	4,48	7007	23,72	13089	44,30	8120	27,48	4	0,01
2011	1302	4,92	6579	24,87	11814	44,67	6745	25,50	10	0,04
2012	1363	4,74	7044	24,49	12774	44,41	7563	26,29	23	0,08
2013	1219	3,86	7575	24,01	14073	44,60	8662	27,45	22	0,07

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 9 rozděluje populaci JČK na pět skupin podle stáří a znázorňuje kolika procenty se jednotlivé skupiny podílely na celkové nezaměstnanosti JČK. U skupiny obyvatel mladších 19 let došlo ve sledovaném období ke snížení zastoupení z 5,19 % na 3,86 %. U skupiny obyvatel ve věkovém rozmezí 20-29 let došlo také ke snížení z 24,88 % na 24,01 %. U ostatních skupin došlo ke zvýšení zastoupení na celkové nezaměstnanosti kraje. U osob ve věkovém rozmezí 30-49 let byl zaznamenán nárůst ze 43,96 % na 44,6 %, u skupiny 50-64 let z 25,95 % na 27,45 % a u skupiny osob starších 65 let z 0,01 % na 0,07%. Tabulka ilustruje tento vývoj také v absolutních číslech.

Tabulka č. 10: Struktura nezaměstnaných v JČK dle jednotlivých tříd zaměstnání

Třídy zaměstnání podle metodiky KZAM a ISCO	2009		2010		2011		2012		2013	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
tř. 1 – Zákonodárci, vedoucí a řídicí pracovníci	327	1,2	423	1,4	243	0,9	130	0,5	253	0,8
tř. 2 – Vědečtí a odborní duševní pracovníci	1208	4,4	1 263	4,3	1072	4,1	1033	3,6	1 406	4,5
tř. 3 – Techničtí, zdravotničtí, pedagogičtí pracovníci a pracovníci v příbuzných oborech	2864	10,4	2 982	10,1	2292	8,7	1295	4,5	2 089	6,6
tř. 4 – Nižší administrativní pracovníci (úředníci)	2495	9,1	2 527	8,6	2612	9,9	2629	9,1	3 338	10,6
tř. 5 – Provozní pracovníci ve službách a obchodě	4699	17,1	4 828	16,3	4878	18,4	4938	17,2	6 329	20,1
tř. 6 – Kvalifikovaní dělníci v zemědělství, lesnictví a v příbuzných oborech	680	2,5	802	2,7	567	2,1	596	2,1	692	2,2
tř. 7 – Řemeslníci a kvalifikovaní výrobci, zpracovatelé, opraváři	5491	19,9	6 214	21,0	4952	18,7	4696	16,3	6 251	19,8
tř. 8 – Obsluha strojů a zařízení	3094	11,2	3 109	10,5	2359	8,9	2869	10,0	3 838	12,2
tř. 9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	5392	19,6	5 716	19,3	5866	22,2	5307	18,4	6 947	22,0
tř. 0 – Příslušníci armády	13	0,0	6	0,0	9	0,0	13	0,0	15	0,0
Nezadáno	1267	4,6	1 675	5,7	1600	6,0	5261	18,3	393	1,2
Celkem	27530	100	29 545	100	26 450	100	28 767	100	31 551	100

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 10 znázorňuje, jaké bylo ve sledovaném období zastoupení jednotlivých tříd zaměstnání na celkovém počtu nezaměstnaných osob v JČK. V roce 2009 a 2010 byla pro rozdělení nezaměstnaných do tříd zaměstnání používána metodika Klasifikace zaměstnání (KZAM) a v dalších třech letech metodika ISCO. Tyto dvě metodiky dodržují podobná pravidla pro rozdělení nezaměstnaných, je tedy možné data porovnávat. Z tabulky vyplývá, že nejvíce nezaměstnaných osob se nacházelo ve třídě 5, 7 a 9. Nejmenší počet nezaměstnaných osob byl ve třídě 0, 1, 2, 3 a 6.

Tabulka č. 11: Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání a VPM

	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Evidovaní uchazeči o zaměstnání celkem	27 530	29 545	26 450	28 767	31 551
Volná pracovní místa	1 516	1 850	2 073	2 450	2 338
Uchazeči připadající na 1 VPM	18,2	16,0	12,8	11,7	13,5

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 11 ukazuje vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání, počtu volných pracovních míst (VPM) a počtu uchazečů připadajících na jedno VPM v JčK. Vývoj počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání neměl jednoznačný směr. Při porovnání let 2009 a 2013 je patrné, že uchazečů celkově přibylo z 27 530 na 31 551, avšak v roce 2011 byl jejich počet 26 450 nejnižší za sledované období. Počet VPM se vyvíjel jednoznačněji. Od roku 2009 do roku 2012 jich přibylo 934 z původních 1516 na 2450 míst a v roce 2013 přišel mírný úbytek o 112 míst. Počet uchazečů připadajících na jedno VPM, který je podílem evidovaných uchazečů o zaměstnání a počtu VPM, se do roku 2012 snižoval z původních 18,2 na 11,7 uchazeče, v roce 2013 došlo k mírnému nárůstu na 13,5 uchazeče.

Tabulka č. 12: Počet nově evidovaných a vyřazených uchazečů o zaměstnání v JčK

	31.12.2009	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Nově evidovaní	49 429	47 047	41 003	37 689	37 873
Vyřazení	39 404	45 032	44 098	35 372	34 638
Vyřazení umístěním do zaměstnání	26 286	31 856	30 864	23 482	19 237
Podíl umístěných na vyřazených (v %)	66,7	70,7	69,9	66,4	55,5

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Z tabulky č 12 vyplývá, že nově evidovaných uchazečů na úřadu práce v celém sledovaném období ubývalo, v roce 2009 bylo nově evidováno 49 429 osob a v roce

2013 37 937 osob, tedy o 11 592 méně. Počet vyřazených uchazečů z evidence úřadu práce se v prvních dvou letech sledovaného období zvýšil z 39 404 v roce 2009 na 45 098 v roce 2010, poté docházelo v každém dalším roce k poklesu na konečných 34 638 uchazeče v roce 2013. Podíl uchazečů vyřazených umístěním do zaměstnání na všech vyřazených uchazečích prošel dramatickým poklesem, hlavně v rozmezí let 2010 a 2013, kdy v roce 2010 bylo 70,7 % vyřazených umístěno do zaměstnání a v roce 2013 už jen 55,5 %.

Tabulka č. 13: Problémové skupiny na trhu práce v JČK

Problémové skupiny na trhu práce	2009		2010		2011		2012		2013	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
Absolventi	2092	7,6	2098	7,1	1904	7,2	2014	7	2177	6,9
Mladší 19-ti let	1430	5,2	1325	4,5	1302	4,9	1362	4,7	1219	3,9
OZP	3867	13	4151	14	3632	13,7	3758	13,1	3804	12,1
Starší 50-ti let	7149	26	8125	27,4	6755	25,6	7586	26,3	8684	27,6

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 13 zobrazuje jednotlivé rizikové skupiny na trhu práce v JČK a jejich zastoupení na celkovém počtu nezaměstnaných osob. Je patrné, že nejméně problematickou skupinu tvořili absolventi škol a mladiství ve věku do 19-ti let. Tyto dvě skupiny ani po součtu nepřesahovaly 13 % zastoupení na všech nezaměstnaných a za sledované období byl u obou zaznamenán pokles zastoupení. Zastoupení absolventů škol se snížilo ze 7,6 % v roce 2009 na 6,9 % v roce 2013, zastoupení mladistvých z 5,2 % na 3,9 %. Skupina osob se zdravotním postižením (OZP) zaznamenala v roce 2010 nárůst z původních 13 % v roce 2009 na 14 %. V dalších letech její zastoupení klesalo až na 12,1 % v roce 2013. Osoby starší 50-ti let byly druhou nejproblematictější skupinou v JČK, její zastoupení na celkovém počtu nezaměstnaných se v průběhu sledovaného období zvýšilo o 1,6 %, z 26 % v roce 2009 na 27,6 % v roce 2013, nejnižšího zastoupení dosahovala v roce 2011, a to 25,6 %.

Tabulka č. 14: Problémová skupina dlouhodobě nezaměstnaných osob v JČK

Doba evidence	2009		2010		2011		2012		2013	
	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %	abs.	v %
do 3 měsíců	10973	39,9	12 672	42,9	10 053	38,0	10 550	36,7	10 300	32,6
3 – 6 měsíců	6293	22,9	5 436	18,4	4 934	18,7	5 476	19,0	5 649	17,9
6 – 9 měsíců	3355	12,2	2 625	8,9	2 384	9,0	2 708	9,4	2 966	9,4
9 – 12 měsíců	2425	8,8	1 919	6,5	1 613	6,1	2 125	7,4	2 560	8,1
12 – 24 měsíců	2626	9,5	4 238	14,3	3 762	14,2	3 674	12,8	4 928	15,6
nad 24 měsíců	1858	6,7	2 655	9,0	3 704	14,0	4 234	14,7	5 148	16,3
Celkem	27530	100	29 545	100	26 450	100	28 767	100	31 551	100

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Nejproblematictější skupina nezaměstnaných osob v JČK je zaznamenána v tabulce č. 14 a byli jí dlouhodobě nezaměstnaní. Z tabulky je patrné, že zatímco procentuální zastoupení nezaměstnaných s délkou evidence do 9 měsíců znatelně pokleslo, nezaměstnaných s délkou evidence na 12 měsíců stejným tempem přibýlo. U evidence do 9 měsíců se jednalo o pokles ze 75 % na 68%, u evidence delší než 12 měsíců se jednalo o nárůst ze 16,2 % na 31,9 %. V kategorii evidence s délkou trvání mezi 9 a 12 měsíci došlo pouze k nepatrnému poklesu o 0,7 % z 8,8 % v roce 2009 na 8,1 % v roce 2013.

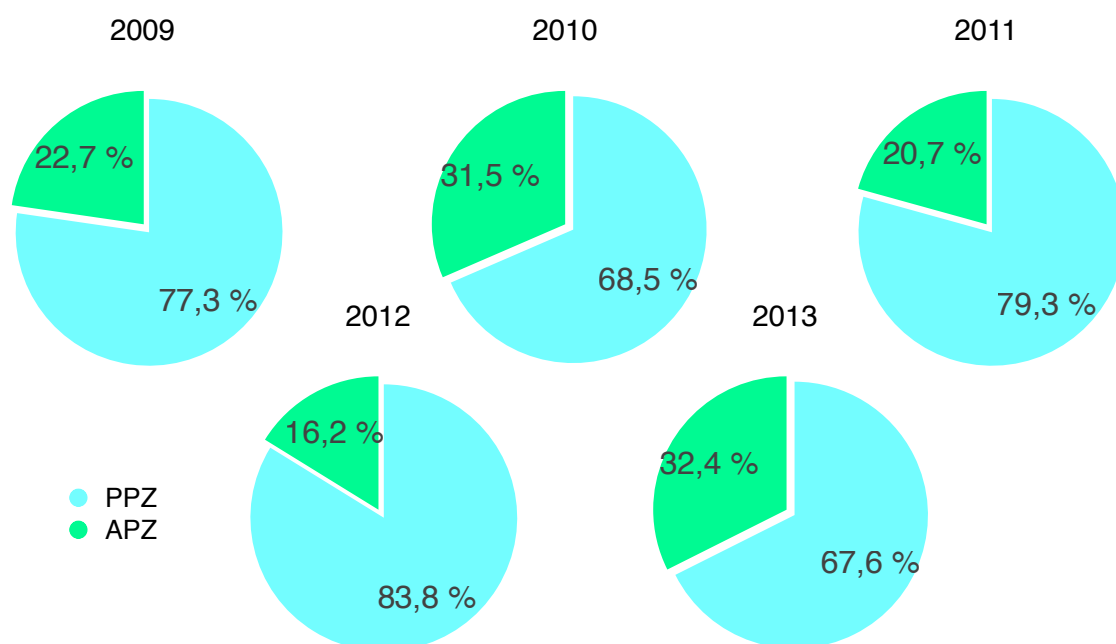
4.5 Aktivní politika zaměstnanosti v Jihočeském kraji

Tabulka č. 15: Finance využité na APZ a PPZ v JČK

Výdaje na PZ	2009	2010	2011	2012	2013
Výdaje na PZ celkem v tis. Kč	1 099 145	1 169 232	807 356	647 067	902 753
z toho na PPZ v tis. Kč	849 205	800 545	640 544	542 138	609 935
na APZ v tis. Kč	249 940	368 687	166 811	104 929	292 818

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Graf č.7: Podíl financí využitých na APZ a PPZ v JČK

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 15 ukazuje finanční částky využité na politiku zaměstnanosti (PZ) a jejich rozložení na aktivní politiku zaměstnanosti (APZ) a pasivní politiku zaměstnanosti (PPZ). V roce 2010 byla finanční částka využitá na PZ nejvyšší za sledované období, činila 1 169 232 tis. Kč, nejnižší byla naopak částka v roce 2012, kdy činila 647 067 tis. Kč. Podíl APZ a PPZ je znázorněn v příloženém grafu č. 7. V roce 2009 bylo 22,7 % finančních prostředků vynaloženo na APZ a zbylá částka na PPZ, v roce 2010 činila

částka použitá na APZ 31,5 %, v roce 2011 20,7 % , v roce 2012 16,2 % a v roce 2013 32,4 %.

Tabulka č. 16: Počet vytvořených míst jednotlivými nástroji APZ v JČK

		2009	2010	2011	2012	2013
VPP	Národní APZ	306	355	530	288	398
	ESF	894	1115	838	508	391
	Celkem	1200	1470	1368	796	789
SÚPM	Národní APZ	511	649	467	350	735
	ESF	747	1050	314	290	795
	Celkem	1258	1699	781	640	1530
CHPM, CHPD	Národní APZ	79	156	90	33	39
	ESF	0	0	0	0	0
	Celkem	79	156	90	33	39

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 16 se soustředí na počet pracovních míst vytvořených nástroji APZ v JČK a dále rozděluje místa na vytvořená pomocí národních a regionálních projektů Evropského sociálního fondu (ESF) a na vytvořená pomocí národní APZ. Nejvíce pracovních míst bylo v průběhu sledovaného období vytvořeno nástrojem Společensky účelná pracovní místa (SÚPM), celkově 5908. Z tohoto počtu jich bylo nejvíce vytvořeno v roce 2010 a 2013, nejméně naopak v roce 2011 a 2012. 54 % z těchto míst bylo vytvořeno za pomoci ESF. Nástrojem Veřejně prospěšné práce (VPP) bylo za sledované období vytvořeno 5623 míst, nejvíce v letech 2010 a 2011 a nejméně v letech 2012 a 2013. Dvě třetiny těchto míst byly vytvořeny pomocí ESF. Chráněných pracovních dílen (CHPD) nahrazených roku 2012 chráněnými pracovními místy (CHPM) bylo za sledované období vytvořeno celkem 397, nejvíce v roce 2010 a 2011, nejméně v roce 2012 a 2013. CHPD a CHPM byla vytvořena pouze za pomoci národní APZ. Žádné z těchto míst nebylo vytvořené za pomoci ESF.

Tabulka č. 17: Počet zahájených rekvalifikací v JČK

	2009	2010	2011	2012	2013
Rekvalifikace	2630	4003	1908	1638	2735

Zdroj: MPSV, vlastní zpracování

Tabulka č. 17 znázorňuje počet proběhlých rekvalifikací v JČK za sledované období. Z tabulky je patrné, že situace v roce 2009 a 2013 byla velmi podobná, v roce 2013 proběhlo jen o 105 rekvalifikací více. Nejvyšší počet rekvalifikací 4003 byl zahájen v roce 2010. V letech 2011 a 2012 byl počet naopak nejnižší a nedosahoval ani 2 tis. zahájených rekvalifikací.

4.6 Národní a regionální individuální projekty v Jihočeském kraji

V březnu roku 2009 byl zahájen národní individuální projekt (NIP) „Vzdělávejte se!“ financovaný z Evropského sociálního fondu (ESF), operačního programu Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ), který byl určen pro podporu dalšího vzdělání a úhrady mzdových nákladů zaměstnavatelům a zaměstnancům postiženým hospodářskou krizí, první etapa trvala do června 2009. Druhá etapa byla zahájena od srpna 2009 a byla již financována z operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost (OP LZZ), v rámci projektu bylo podpořeno 169 zaměstnavatelů, respektive 12 225 zaměstnanců. V tomto roce pokračovala realizace NIP Veřejně prospěšné práce (VPP) a Společensky účelná pracovní místa (SÚPM) spolufinancovaných z ESF konkrétně OP LZZ a ze státního rozpočtu ČR. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2019, 2010)

V roce 2010 pokračovala 2. etapa operačního programu „Vzdělávejte se!“, která je realizována prostřednictvím okresních poboček úřadu práce. V tomto roce bylo podpořeno 178 zaměstnavatelů, respektive 10 001 zaměstnanců. Dále také pokračovala realizace NIP VPP a SÚPM. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2010, 2011)

V roce 2011 pokračovala realizace NIP VPP a SÚPM. Dále probíhala realizace NIP

„Vzdělávejte se pro růst!“, který umožnil vybraným podnikům získat finanční prostředky na vzdělávání či rekvalifikaci svých zaměstnanců. Bylo podpořeno 38 zaměstnavatelů, respektive 444 zaměstnanců v celkem 98 kurzech. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2011, 2012)

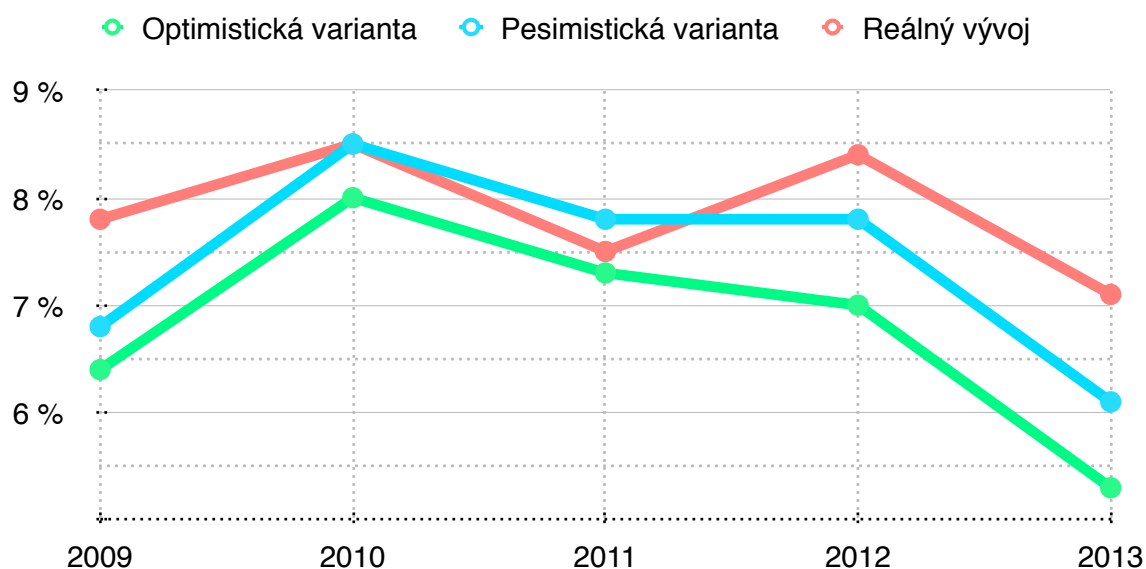
Během roku 2012 pokračovala realizace NIP VPP a SÚPM. Dále probíhal projekt „Vzdělávejte se pro růst! - rekvalifikace“ v rámci NIP, který byl zaměřený na rekvalifikace v technických oborech. Dále pokračoval NIP „Vzdělávejte se pro růst! - adaptabilita“, do kterého se zapojilo celkem 67 zaměstnavatelů se 1429 zaměstnanci v rámci 245 kurzů. Největší zájem zaměstnavatelů byl o odborné jazykové kurzy, odborné kurzy obsluhy strojírenských programů a kurzy svařování. V září byl vyhlášen NIP „Vzdělávejte se pro stabilitu!“, kteří řešil udržení pracovních poměrů zaměstnanců ve firmách, které se dostaly do ekonomických problémů. Do konce roku neprojevil zájem žádný zaměstnavatel. V rámci regionálních individuálních projektů (RIP) byl od května 2012 zahájen projekt „Vzdělávejte se pro růst! v Jihočeském kraji“. Cílem projektu je posílení ekonomického růstu firem v JČK, které překonaly období poklesu či stagnace, upevnění a rozvoj konkurenceschopnosti a podpora tvorby pracovních míst a jejich udržitelnosti. Zapojilo se 21 zaměstnavatelů s 429 zaměstnanci v rámci 780 kurzů převážně v oblasti strojírenství a stavebnictví. Dalšími RIP byly Moje příležitost a Máme na to v Jihočeském kraji. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2012, 2013)

V roce 2013 byly realizovány NIP „Vzdělávejte se pro růst! - pracovní příležitosti“, „Vzdělávejte se pro růst! - rekvalifikace“, Vzdělání a dovednosti pro trh práce a pokračoval NIP „Vzdělávejte se pro růst! - adaptabilita“, do kterého se zapojilo 53 zaměstnavatelů s 830 zaměstnanci v rámci 160 kurzů. Zájem byl o stejné kurzy jako v roce předchozím. Dalším NIP řešícím udržení pracovních poměrů zaměstnanců ve firmách, které se dostaly do ekonomických problémů, byl projekt „Vzdělávejte se pro stabilitu!“, tentokrát došlo k podání 2 žádostí od jednoho zaměstnavatele. Dále bylo realizováno pět RIP. Pokračovala realizace RIP „Vzdělávejte se pro růst! v Jihočeském kraji“, proběhlo 322 kurzů, ve kterých se školo 2866 zaměstnanců. V listopadu 2013 byla zahájena realizace RIP „Vzdělávejte se pro růst v Jihočeském kraji II“. Do konce roku byla schválena žádost jednoho zaměstnavatele o kurz zaměstnanců v oblasti

potravinářského průmyslu. Od července se rozběhl nový projekt odborné praxe pro mladé do 30 let v Jihočeském kraji. Projekt měl přispět ke zlepšení postavení znevýhodněné cílové skupiny na trhu práce tím, že jí umožní zvýšit konkurenceschopnost získáním profesní praxe u konkrétního zaměstnavatele v klasickém pracovním poměru. Podpořeno bylo 45 uchazečů. Dalšími projekty byly Se sousedy ke vzdělání I a Moje příležitost v Jihočeském kraji. První z nich byl zaměřen na uchazeče, kteří mají bydliště s obtížnou dopravní obslužností, která je handicapuje na trhu práce v kombinaci s dalšími znevýhodněními, druhý byl určen pro uchazeče a zájemce o zaměstnání do 30 let s nedostatečnou či žádnou praxí. V rámci těchto dvou projektů bylo podpořeno 237 uchazečů. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2013, 2014)

4.7 Predikce vývoje nezaměstnanosti v Jihočeském kraji

Graf č.8: Predikce vývoje nezaměstnanosti v JČK

Zdroj: MPSV, vlastní tvorba

Graf č. 8 popisuje prognózy vývoje míry nezaměstnanosti zveřejňované statistickým oddělením úřadu práce a porovnává je se skutečným vývojem. Pro každý rok byly vypracovány dvě varianty, optimistická a pesimistická. V prvních čtyřech letech vývoje je počítáno s ukazatelem registrované míry nezaměstnanosti, v roce posledním je

použita nová metodika podílu nezaměstnaných osob, proto se výše nezaměstnanosti liší od grafu č. 3. Z grafu č. 8 je patrné, že předpověď vývoje se vyplnila jen v letech 2010 a 2011, v ostatních třech letech sledovaného období byla skutečná míra nezaměstnanosti vyšší než jak úřad práce předpovídal. V roce 2009 bylo předpovídáno rozmezí 6,4 % a 6,8 %, skutečná míra nezaměstnanosti dosáhla 7,8 %. V roce 2010 byl reálný vývoj shodný s tvrzením pesimistické varianty 8,5 %. V roce 2011 bylo předpovídáno rozmezí 7,3 % a 7,8 %, skutečná míra nezaměstnanosti skutečně ležela v tomto rozmezí a činila 7,5 %. Rok 2012 přinesl zvýšení míry nezaměstnanosti na 8,4 %, zatímco předpověď počítala s rozmezím 7-7,8 %. V roce 2013 byla situace podobná.

5. Výsledky a diskuze

Demografický vývoj Jihočeského kraje je stejně jako v případě celé České republiky klíčovým faktorem ovlivňujícím nabídku práce, která je tvořena právě obyvateli kraje. Z tohoto důvodu jsem se první kapitole praktické části práce zabýval demografickými údaji. Zpracoval jsem statistická data o celkovém počtu obyvatel, zastoupení pohlaví, věkových kategoriích a nejvyšším dosaženém vzdělání obyvatel.

Celkový počet obyvatel JčK se v rozmezí let 2009-2013 téměř nezměnil, došlo pouze k poklesu o 0,06 %, přičemž zastoupení mužů v populaci bylo v každém roce vyšší. V ČR došlo v období 2009-2012 k nárůstu o 0,24 %, zastoupení mužů v populaci bylo na rozdíl od JčK nižší. Data za rok 2013 pro ČR nebyla doposud zveřejněna. Nárůst obyvatelstva je způsoben zvýšením natality a lehkým snížením mortality. Celkový přírůstek obyvatelstva zahraničním stěhováním byl nižší než v letech předchozích, nezapříčinil však celkový pokles počtu obyvatel.

Z tabulek č. 2 a 4 je patrné, že v případě JčK i ČR dochází ke stárnutí populace a úbytku produktivního obyvatelstva ve věkové kategorii 15-64 let, která tvoří základ pro výpočet podílu nezaměstnaných osob. V kategoriích 0-14 let a 65 a více let osob přibývá, avšak nárůst je více než dvojnásobný u kategorie nejstarších obyvatel. Data za rok 2013 pro ČR i JčK opět nebyla doposud zpracována, z pohledu na roky přecházející je však možné předpokládat, že tento trend bude nadále pokračovat.

Z tabulek č. 3 a 6 vyplývá, že vývoj struktury obyvatelstva podle nejvyššího dosaženého vzdělání byl v letech 2009-2012 v JčK i ČR podobný. Pouze v kategorii středoškolského vzdělání bez maturity pozorujeme vývoj odlišný. Docházelo k poklesu počtu osob bez vzdělání a se základním vzděláním, to se dá považovat za pozitivní, protože tyto skupiny osob patří mezi obtížně uplatnitelné v zaměstnání. V kategorii středoškolského vzdělání bez maturity docházelo v JčK k nárůstu a v ČR naopak k poklesu. Osob s dosaženým středním vzděláním s maturitou dlouhodobě ubývalo v případě JčK a ČR a zároveň přibývalo vysokoškolsky vzdělaných. Tento jev byl zapříčiněn snahou mladých lidí o dosažení vysokoškolského vzdělání a tím také vyššího společenského statusu. Počet vysokých škol v ČR je neúměrně vysoký počtu obyvatel a

je stále lehčí být na vysokou školu přijat. Ze strany studentů je poptávka především po humanitních oborech, zatímco zaměstnavatelé se poptávají po technických a informaticích, což může vést k zvýšení nezaměstnanosti mezi vysokoškolsky vzdělaným obyvatelstvem, jak dokazuje tabulka č. 8. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2013, 2014)

Před zkoumáním nezaměstnanosti jsem se ještě zaměřil na vývoj počtu zaměstnaných osob. V JČK docházelo v rozmezí let 2009-2012 k neustálému poklesu počtu zaměstnaných osob, celkově o 4 %. V ČR došlo k celkovému poklesu také, celkově o 0,9 %. Pokles však v porovnání s JČK nepokračoval po celé období, ale jen v rozmezí let 2009-2011, poté došlo k mírnému nárůstu.

V další kapitole jsem se už zabýval stěžejním tématem mé práce, tedy problematikou nezaměstnanosti. Na začátku kapitoly jsem porovnával míru nezaměstnanosti v JČK a ČR pomocí metodiky podílu nezaměstnaných zpracovávanou MPSV a úřady práce. Z grafu č. 3 vyplynulo, že podíl nezaměstnaných osob je v každém z let sledovaného období nižší nejméně o 1,1 % v JČK než v celé ČR. Při pohledu na graf č. 3 je patrné, že obě křivky stoupaly, kromě rozmezí let 2010-2011, kdy došlo v případě ČR k mírnému poklesu nezaměstnanosti. Tento vývoj byl důsledkem stále trvající hospodářské recese, která ČR zasáhla v roce 2009. Od této doby byla ekonomika ČR schopná se vzpamatovat pouze na krátký čas v roce 2011, od tohoto roku došlo k dalšímu prohloubení recese. Pokles nezaměstnanosti ČR v roce 2011 byl odrazem poklesu míry nezaměstnanosti ve všech krajích republiky, včetně těch nejslabších. Jedinými kraji, kde v rozmezí těchto let vývoj stagnoval nebo došlo k nárůstu byl právě kraj Jihočeský a dále Středočeský a hlavní město Praha. V krajích Středočeském a Jihočeském se za poslední 4 roky sledovaného období vyvíjela nezaměstnanost totožným způsobem, na konci roku 2013 se kraje dělily o 3. a 4. místo v podílu nezaměstnaných osob. Na 2. místo se ze 4. dostal kraj Plzeňský.

Pro upřesnění situace v JČK jsem přistoupil ke zkoumání jednotlivých okresů kraje a jejich podílení se na vývoji nezaměstnanosti. Z grafu č. 5 vyplývá, že nejproblematictější je okres Český Krumlov, kde byla nezaměstnanost po celé sledované období výrazně vyšší než v dalších okresech. Na Českokrumlovsku se vyskytuje nejvíce mikroregionů kraje, ve kterých míra nezaměstnanosti přesahovala

10%. V naprosté většině případů se jednalo o mikroregiony, kde převažují vesnická sídla orientující se na zemědělskou a lesnickou činnost, je zde málo rozvinutý průmysl. Z důvodu zanedbané a nekvalitní infrastruktury je pro obyvatele těchto oblastí obtížné dojíždět za prací. S ohledem na převažující podíl odvětví zemědělství, lesnictví a cestovního ruchu je zde délka pracovních příležitostí více než jinde závislá na klimatických podmínkách a jednotlivých ročních obdobích. To vyplývá z rozhovoru s vedoucím statistického oddělení Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Českých Budějovicích, Mgr. Jiřím Beranem. Okresem s nejnižší mírou nezaměstnanosti byl ve všech letech okres Českobudějovický s největším počtem pracovních příležitostí v krajském městě České Budějovice. Největšími zaměstnavateli zde byli například Robert Bosch s.r.o., Jihočeská univerzita a Nemocnice České Budějovice a.s.. Míra nezaměstnanosti se vyvíjela pozitivně také v okrese Prachatice, kde v roce 2013 dosáhla stejné hranice jako Českobudějovicko. (Portál MPSV: Analýza stavu a vývoje na trhu práce v Jihočeském kraji za rok 2013, 2014)

V poslední kapitole práce jsem se rozhodl věnovat hlouběji problematice nezaměstnanosti v JČK. Jak ukazuje tabulka č. 11 počet evidovaných uchazečů na ÚP se zvyšoval, spolu s ním se zvyšoval i počet volných pracovních míst, a to rychlejším tempem. Zatímco počet evidovaných uchazečů vzrostl o 4021 osob tedy 14,6 %, počet volných míst se zvětšil o 822 tedy 54 %. Přestože se tím snížil počet uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo, docházelo ve všech letech sledovaného období k růstu míry nezaměstnanosti, celkově o 1,6 %. Při pohledu na vývoj počtu evidovaných uchazečů na konci každého sledovaného roku a vývoj počtu nově evidovaných uchazečů v průběhu každého roku je patrné, že zatímco počet evidovaných uchazečů stoupal, počet nově evidovaných uchazečů každým rokem klesal. Tento jev vysvětluje tabulka č. 13 týkající se rizikových skupin na trhu práce. Uchazečů evidovaných na pracovním úřadě po dobu 12-24 měsíců v průběhu sledovaného období znatelně přibývalo, celkově o 6,1 %, a u skupiny s evidencí delší než 24 měsíců se jednalo dokonce o nárůst 9,6 %. S tím ubývalo uchazečů evidovaných méně než jeden rok, u skupiny evidovaných po dobu kratší 3 měsíců byl zaznamenán pokles o 7,3 %, po dobu 3-6 měsíců pokles 5 % a po dobu 6-12 měsíců 3,5 %. Tato proměna jasně indikuje stále narůstající počet osob dlouhodobě evidovaných na úřadu práce a snižování počtu

osob nově evidovaných. Dalším důvodem této změny byla problematika příliš štědrého sociálního systému České republiky. Nabídka práce pro některé občany pobírající podporu v nezaměstnanosti nebyla dostatečně lákavá a nepřinutila je vrátit se do pracovního procesu. Tuto myšlenku potvrzuje také vývoj počtu vyřazených osob z evidence, který se v průběhu sledovaného období snížil o 12,1 % z původních 39 404 osob v roce 2009 na 34 638 osob v roce 2013. S počtem vyřazených osob klesal i ukazatel efektivity fungování úřadu práce, tedy podíl vyřazených osob umístěných do zaměstnání na celkovém počtu vyřazených osob. Zde došlo za posledních pět let k propadu z 66,7 % na 55,5 %. Z rozhovorů s Mgr. Jiřím Beranem, vyplývá, že i samotný úřad považuje skupinu dlouhodobě nezaměstnaných osob za nejproblematictější z rizikových skupin na trhu práce v JČK. Dalšími výrazněji zastoupenými problematickými skupinami nezaměstnaných byly osoby starší 50-ti let a osoby se zdravotním postižením, přesto se tyto skupiny ani při součtu nevyrovnají počtu osob ve skupině dlouhodobě nezaměstnaných. Absolventi škol a mladiství do 19-ti let věku byly v celém sledovaném období nejméně problematickou skupinou. Tato skutečnost je pro JČK velkou výhodou v ohledu dalšího demografického vývoje. Mladí lidé vstupující zde po dokončení vzdělání na trh práce mají větší šanci uplatnit se v pracovním procesu, vytvořit si zázemí pro samostatný život a popřípadě založit vlastní rodinu než v jiných krajích ČR. Mladí lidé mají velký podíl na utváření kultury a tím na dalším zatraktivnění oblasti jak z pohledu turismu tak z pohledu migrace. Tyto demografické změny jsou důležité pro další pozitivní vývoj míry nezaměstnanosti.

Jak bylo uvedeno v teoretické části práce, řeší úřady práce situaci nezaměstnaných realizací aktivní a pasivní politiky zaměstnanosti. Za sledované období došlo ke snížení celkových nákladů na politiku zaměstnanosti. Snížení nákladů na pasivní politiku zaměstnanosti zapříčinilo, že v průběhu období došlo ke změně právních předpisů upravujících výši podpory v nezaměstnanosti. Byly zpřísněny podmínky pro vznik nároku na podporu a také je vyplácena v nižší procentuální částce z předchozího příjmu. Částky na aktivní politiku zaměstnanosti byly v jednotlivých letech různé, nejvyšší částky byly vynaloženy v letech 2010 a 2013. V roce 2009 jako důsledek počátku hospodářské krize vzniklo množství národních a regionálních individuálních projektů, které však byly realizovány z větší části až v roce 2010. K obdobné situaci došlo v roce

2012, kdy se po zmírnění hospodářské krize v roce 2011 očekával podobný vývoj. K tomu nedošlo a nezaměstnanost opět rostla, proto bylo podobně jako v předchozím případě přistoupeno k tvorbě většího množství národních a regionálních individuálních projektů. V praktické části práce byly uvedeny projekty realizované ve sledovaném období v JČK a jejich výsledky.

Hlavním nástrojem aktivní politiky zaměstnanosti je podporování pracovního uplatnění nezaměstnaných osob formou vytváření pracovních míst a rekvalifikace osob. Nejčastěji využívanými nástroji tvorby pracovních míst byly v JČK veřejně prospěšné práce (VPP), společensky účelná pracovní místa (SÚPM), chráněná pracovní místa (CHPM) a do roku 2012 také chráněné pracovní dílny, které byly se změnou legislativy sloučeny s CHPM. Více než polovina nově vzniklých míst v rámci VPP byla vytvořena za pomoci prostředků Evropského sociálního fondu (ESF). V případě SÚPM bylo prostředky ESF vytvořeno více než dvě třetiny vzniklých míst. CHPM byla plně hrazena z prostředků národní APZ. Rekvalifikacemi prošlo nejvíce uchazečů v letech 2010 a 2013, kdy také docházelo k nejvyššímu čerpání finančních prostředků na APZ, které byly využity na realizaci četných projektů. Mezi nejčastěji obsazované patřily kurzy se zaměřením na práci s PC, kurzy sváření, obsluhy elektrovozíků a motovezíků, kurzy zaměřené na práci v sociálních službách, kurzy účetnictví a kurzy na rozšíření řidičského oprávnění a následného získání profesního průkazu. Mrg. Jiří Beran také při rozhovoru podotkl, že od ledna 2012 je na úřadech práce využíván i nový nástroj APZ - zvolená rekvalifikace. Uchazeč nebo zájemce o zaměstnání si sám zvolí rekvalifikaci (pracovní činnost), kterou potřebuje ke svému uplatnění na trhu práce a také rekvalifikační zařízení, které bude rekvalifikaci provádět. Jedná se zejména o netypické kurzy, které běžně úřad práce nenabízí a které většinou vedou k podnikání v daném oboru. Pro zpracování praktické části nebylo možné získat podklady pro vyčíslení finančních prostředků vynaložených na jednotlivé nástroje APZ. Tyto podklady poskytlo MPSV do statistik krajské pobočky úřadu práce pouze v některých letech sledovaného období, tudíž nemělo smysl je pro zkoumání vývoje využít. Z důvodu ochrany osobních údajů osob není také úřad práce oprávněn shromažďovat informace o tom, kolik uchazečů se na vzniklých místech udrželo a kolika uchazečům se díky rekvalifikaci podařilo nové zaměstnání získat.

Na úplném konci práce jsem se krátce věnoval predikcím vývoje nezaměstnanosti v JČK vypracovávaných úřadem práce. Z grafu č. 8 je patrné, že ani statistické oddělení, které má dostupné veškeré statistiky z minulých let a zároveň má vhléd do současné situace na trhu práce, není schopno spolehlivě odhadovat vývoj ani do vzdálenosti jednoho nadcházejícího roku. Pouze v roce 2011 se statistickému oddělení podařilo situaci odhadnout správně, ve všech ostatních letech byly obě varianty predikce příliš optimistické. K největší odchylce došlo v roce 2013, kdy se predikce s reálným vývojem rozcházely téměř o 1 % v případě pesimističtější varianty a 2 % v případě mírnější varianty.

6. Závěr

Práce měla za úkol analyzovat vývoj na trhu práce v Jihočeském kraji (JČK) a zasadit ho do kontextu celé České republiky (ČR). Výsledky výzkumu vycházely ze statistických dat zveřejňovaných Ministerstvem práce a sociálních věcí a Českým statistickým úřadem a také z rozhovorů s ředitelem a pracovníky Úřadu práce České republiky - krajské pobočky v Českých Budějovicích.

Z výsledků práce vyplynulo, že v JČK docházelo za sledovaných pět let stejně jako v ČR k růstu míry nezaměstnanosti. JČK se podařilo udržet si po celé sledované období pozici třetího kraje s nejnižší mírou nezaměstnanosti, ta v kraji dosahovala v každém roku sledovaného období nejméně o jeden procentní bod nižší hodnoty než míra nezaměstnanosti celé ČR. Vývoj nezaměstnanosti pozitivně ovlivňoval hlavně Budějovický okres, ve kterém sídlí tři největší zaměstnavatelé JČK.

Jedním z faktorů podílejících se na pozitivní situaci na trhu práce v JČK byl stále se zvyšující počet volných pracovních míst, který narůstal rychlejším tempem než počet evidovaných uchazečů na úřadu práce. To zapříčinilo pokles počtu uchazečů připadajících na jedno volné pracovní místo. Zatímco evidovaných uchazečů na úřadu práce ve sledovaném období přibývalo, počet nově evidovaných uchazečů se téměř o čtvrtinu snížil. Z toho vyplývá, že v kraji neustále přibývalo dlouhodobě nezaměstnaných osob a tato skupina se stává pro kraj stále více problematickou. V současné době tvoří již více než polovinu evidovaných uchazečů s evidencí delší než 9 měsíců. U této skupiny dochází ke ztrátě pracovních návyků a rezignaci na status nezaměstnaného. Tato situace vyžaduje řešení, kterým by mělo být motivování této skupiny nezaměstnaných a snaha o její znovu zapojení do pracovního procesu. Možnou motivací by se mohla stát povinnost dlouhodobě nezaměstnaných účastnit se měsíčně určitý počet hodin veřejně prospěšných prací, aby jim vznikl nárok na pobírání sociálních dávek. Pomoci se dlouhodobě nezaměstnaným dostávalo také využitím nástrojů aktivní politiky zaměstnanosti (APZ) realizovaných prostřednictvím projektů spolufinancovaných Evropským sociálním fondem (ESF) a státním rozpočtem ČR. Jednalo se jak o národní, tak o regionální individuální projekty. Přesné částky čerpané

z ESF na jednotlivé nástroje aktivní politiky nebylo pro účely této práce možné získat, neboť nejsou běžně dostupné. Za sledované období vzniklo v JČK v rámci APZ více než 10 tis. nových pracovních míst a bylo rekvalifikováno více než 13 tis. osob. Úřad práce však není na základě zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů oprávněn statisticky sledovat jaký počet osob se dokáže na těchto místech udržet a kolika osobám zajistí rekvalifikace nové zaměstnání. Vedení těchto statistik by mohlo být přínosem pro další rozvíjení nejefektivnějších nástrojů APZ. Situace by mohla být řešena závazkem úřadu práce a podpořené osoby, který by ji zavazoval k podávání těchto informací.

7. Summary

The aim of this thesis is to analyze the evolution of the labour market situation in the South Bohemian Region and apply it in the context of the entire Czech Republic by comparing selected indicators.

The theoretical part of the work defines terms related to the labour market and unemployment using professional literature and online resources, discusses possible solutions to assist the unemployed and provides general information about the South Bohemian Region.

The analytical part of the thesis analyzes data on demographic trends, employment rate changes and the development of unemployment in the South Bohemian Region and the entire Czech Republic using statistical materials published by the Ministry of Labour and Social Affairs and the Czech Statistical Office as well as interviews with employees of the Labour Office in České Budějovice. The work further focuses on other aspects of unemployment such as trends in the number of vacant positions, unemployment trends in problematic groups, and application of active and passive employment policy in the South Bohemian Region. The individual instruments of active employment policy are then analyzed in the sense of the number of new jobs created by each tool and the specific national and regional programmes involved in their creation.

The result of this work was the finding that although unemployment in the South Bohemian Region has an upward trend, it remained one percentage point lower than the national average throughout the monitored period. In comparison with other regions, the South Bohemian Region held the position of the region with the third lowest unemployment rate throughout the monitored period. The most problematic group of unemployed was the long-term unemployed, whose situation is dealt with primarily using the instruments of active employment policy.

8. Keywords

Labour market

Unemployment rate

Labour market policy

European Social Fund

Problematic groups

South Bohemian Region

9. Přehled použité literatury

Literární zdroje:

- Frait, J., & Zedníček, R. (1997). *Makroekonomie*. Ostrava: Mc.PROM
- Helísek, M. (2000). *Makroekonomie, základní kurs*. Slaný: Melandrium
- Kahoun, V. a kol. (2009). *Sociální zabezpečení: vybrané kapitoly*. Praha: TRITON
- Krebs, V. a kol. (2005). *Sociální politika*. 3. vyd. Praha: ASPI
- Liška, V. a kol. (2004). *Makroekonomie*. 2. vyd. Praha: Professional Publishing
- McConnell, C. R., Brue, S. L., & Flynn S. M. (2012). *Macroeconomics: principles, problems, and policies*. 19. vyd. New York: McGraw-Hill/Irwin
- Pavelka, T. (2007). *Makroekonomie - základní kurs*. 2. vyd. Slaný: Melandrium
- Rusmichová, L., & Soukup, J. (2002). *Makroekonomie - základní kurs*. 3. vyd. Slaný: Melandrium
- Tomeš, I. a kol. (2009). *Sociální správa: úvod do teorie a praxe*. 2. vyd. Praha: Portál

Legislativa:

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti (2000). Dostupné na http://portal.mpsv.cz/sz/obecne/prav_predpisy/akt_zneni/zoz_1.1.2014.pdf

Internetové zdroje:

- Český statistický úřad. (2010). Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS). Dostupné na http://www.czso.cz/vykazy/vykazy.nsf/i/vyberove_setreni_pracovnich_sil
- Český statistický úřad. (2012). Charakteristika kraje. Dostupné na http://www.cbudejovice.czso.cz/x/redakce.nsf/i/charakteristika_kraje

Evropská komise. (2013). Jak ESF pracuje. Dostupné na <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=525&langId=cs>

Evropský sociální fond v ČR. (2010). Prioritní osa 1 - Aktivní politika zaměstnanosti. Dostupné na <http://www.esfcr.cz/04-06/jpd3/prioritni-osa-1-aktivni-politika-zamestnanosti>

Evropský sociální fond v ČR. (2011). Evropský sociální fond v ČR. Dostupné na <http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>

Evropský sociální fond v ČR. (2008). Co jsou to individuální projekty?. Dostupné na <http://www.esfcr.cz/modules/faq/question.php?id=18>

Integrovaný portál MPSV. (2012). Změna metodiky ukazatele registrované nezaměstnanosti. Dostupné na http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/zmena_metodiky

Integrovaný portál MPSV. (2011). Aktivní politika zaměstnanosti. Dostupné na <https://portal.mpsv.cz/sz/zamest/dotace/apz>

Kotlíková, J., Vlach, J., & Průša, L. (2000). Regionální analýza a koncepce zaměstnanosti, trhu práce a sociální péče. Dostupné na <http://praha.vupsv.cz/Fulltext/regan.pdf>

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost. (2009). Individuální projekty národní (IPn). Dostupné na <http://www.op-vk.cz/cs/siroka-verejnost/projekty/individualni-projekty-narodni-ipn/>

Zdroje statistických dat:

Český statistický úřad. (2014). Statistická ročenka České republiky 2013. Dostupné na http://www.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/publ/0001-13-r_2013

Český statistický úřad. (2014). Statistická ročenka Jihočeského kraje 2013. Dostupné na <http://www.cbudejovice.czso.cz/csu/2013edicniplan.nsf/krajp/311011-13-xc>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2009). Čtvrtletní statistika nezaměstnanosti za rok 2009. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2010). Čtvrtletní statistika nezaměstnanosti za rok 2010. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2011). Čtvrtletní statistika nezaměstnanosti za rok 2011. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2012). Čtvrtletní statistika nezaměstnanosti za rok 2012. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2013). Čtvrtletní statistika nezaměstnanosti za rok 2013. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/qrt>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2012). Průměrná míra nezaměstnanosti od roku 1997 do roku 2012 Dostupné na http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2014). Podíl nezaměstnaných osob od roku 2005 Dostupné na http://portal.mpsv.cz/sz/stat/nz/casove_rady

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2010). Analýza stavu a vývoje na trhu práce v jihočeském kraji za rok 2009. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/statistiky>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2011). Analýza stavu a vývoje na trhu práce v jihočeském kraji za rok 2010. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/statistiky>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2012). Analýza stavu a vývoje na trhu práce v jihočeském kraji za rok 2011. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/statistiky>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2013). Analýza stavu a vývoje na trhu práce v jihočeském kraji za rok 2012. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/statistiky>

Ministerstvo práce a sociálních věcí. (2014). Analýza stavu a vývoje na trhu práce v jihočeském kraji za rok 2013. Dostupné na <http://portal.mpsv.cz/upcr/kp/jhc/statistiky>

Seznam grafů a tabulek

Seznam grafů

Graf č. 1: Vývoj počtu zaměstnaných osob v JčK.....	30
Graf č. 2: Vývoj počtu zaměstnaných osob v ČR.....	32
Graf č. 3: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v ČR a JčK	33
Graf č. 4: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v krajích s nejnižším a nejvyšším podílem	34
Graf č. 5: Vývoj podílu nezaměstnaných osob v jednotlivých okresech JčK	36
Graf č. 6: Struktura nezaměstnaných v JčK dle pohlaví.....	37
Graf č. 7: Podíl financí využitých na APZ a PPZ v JčK.....	44
Graf č. 8: Predikce vývoje nezaměstnanosti v JčK	48

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Celkový počet obyvatel a zastoupení pohlaví v JčK.....	26
Tabulka č. 2: Rozdělení obyvatelstva JčK dle věkových skupin.....	27
Tabulka č. 3: Rozdělení obyvatelstva JčK dle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	27
Tabulka č. 4: Celkový počet obyvatel a zastoupení pohlaví v JčK.....	28
Tabulka č. 5: Rozdělení obyvatelstva ČR dle věkových skupin.....	28
Tabulka č. 6: Rozdělení obyvatelstva ČR dle nejvyššího dosaženého vzdělání.....	29
Tabulka č. 7: Vývoj podílu nezaměstnaných osob ve všech krajích ČR.....	35
Tabulka č. 8: Vzdělanostní struktura nezaměstnaných v JčK.....	38
Tabulka č. 9: Věková struktura nezaměstnaných v JčK.....	38
Tabulka č. 10: Struktura nezaměstnaných v JčK dle jednotlivých tříd zaměstnání.....	39
Tabulka č. 11: Počet evidovaných uchazečů o zaměstnání a VPM.....	40

Tabulka č. 12: Počet nově evidovaných a vyřazených uchazečů o zaměstnání v JČK.....	41
Tabulka č. 13: Problémové skupiny na trhu práce v JČK.....	41
Tabulka č. 14: Problémová skupina dlouhodobě nezaměstnaných osob v JČK.....	42
Tabulka č. 15: Finance využité na APZ a PPZ.....	43
Tabulka č. 16: Počet vytvořených míst jednotlivými nástroji APZ.....	44
Tabulka č. 17: Počet zahájených rekvalifikací	44